2044 | 1892 ՄԱՐՏ 13 ՇԱԲԱԹ | 1309 ԵԱՍՈՒՆ 26 | ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ ԹԻՎ

20 ԲԱՐԱ

ՋԵՐԻՏԵԻ ՇԱՐԳԻՅԵ

20 ԲԱՐԱ

ԲՈԼԻԹԻԿԻՅԵ ՄԻԼԻՅԵ ԹԻՒՃՃԱՐԻՅԵ ՍԱՐՐԱՖԻՅԵ ՎԷ ԻԼՄԻՅԵ

ԱԳՈՆԷ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

	12 ամսէ	6 ամսէ	3 ամսէ
ՍԹԱՄՊՈԼ	140 ղր.	70 ղր.	40 ղր.
ԹԱՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէկհատիկ 20 ղրուշան

(صاحب امتياز: جيولكيان) ԵՒՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ جريدهٔ شرقيه

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

Լինի, 2նէ՝ վճ 3նէ սահիպէ գրչ. 8
Կիսնեմ սահիպէ 11ի 10ր. հա. » 5
Մէկատոր նահիպայ տարի պէնպէր
[illegible]

Խմբագրատան եւ տպարանի հասցէն՝ Գալաթա Ամիրա Եանի խան թիւ 30

ԳԻՏԵՐԱՆ ՀԻՄԱԼԻԿՆԵՐԱՆ մասին խնդրանքով օրուանէ։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Իսմայիլիւ Թարաֆլարբնում Սիւվէյշէ գանալը պուլունան իճրա իտիլմէսէ պուլունան ամէլիաթը նպարը Թէֆթիշտէն կէշիրմէք իւզրէ մէզքիւր գանալ մէճլիսը իտալէսի ազասրնան Մ. Շարլ ալ Լեսէբս իլէ Մ. Անսլին՝ պու քէրբէ Բարիզ տէն Իսմայիլիւյէ ազիմէթ իթմէյէր տիր։

——

Գրէսբնդան Բլիրիէտէ օգունտաղնա կէօրէ, Վիէննա թերանէսին. տէ Շնայտրը նամբնտա պիր խթիհ. քեամ թօրճը նէֆէրի՝ կէշէն ճուամա էրթէսի կիւնիւ պիր թիւֆէնք իլէ գարնընա աթէշ իտիւպ նէֆտինի թելէֆ էյլէմիշ տիր։ Թիւֆէնքէն չզգան գուրշուն՝ մէզգուտ նէֆէրին վիւճուտնընի պիր թարաֆընան կիրիպ տիկէրինէն չզգտզգան ասնրա, արդ թարաֆընտա եռթմագտա օլան պիր արգտասէնն գաֆասընա իսապէթ իտիւպ ամբ տախի թելէֆ իթմէյ, վէ պատէհու կիտիպ տիկեր պիր նէֆէրին գօլընա տարլանարագ ազրճա մէճրուհ էյլէմիշ տիր։

——

Սոֆիատան Նայ Ֆրայ Բրնոէյ եազլան պիր մէքթուպա կէօրէ, Գուլգրիսթանընն ահվալ տախիլիւ. ի բէք զիւատ մուճիպը խօշնուտի պիր սուրէթէ պուլընբպ, վերկիլէր՝ միւքէմմէլէն թահսիլ օլընմագտա օլարընան, կէշէն սէնէ մէրկի հասրլաթ՝ պիւտժէտէ թախսին օլընան մզգտարտան 12 միլեոն ֆր. ֆանալա օլմրշ տիր։

——

Ամէրիգատա Գրազիլիա մէմալի քինտէ տարը հուսմա խասմալարը զուհուր իթտիկի վէ պիր խալը վէֆիլաթը մուճիպ ալմագտա պուլընմրը՝ ազտէմճէ եազրլմրշ իտի։

Ալաֆր. մարտրն իլա 15 կիւնիւ զարֆընտա մէմալիքը մէղթիւրէնին մէրքէզը իտարէսի օրան Ռիօ տը Եանէյրատան վուկուտ մէղթիւր խասթա 755է պալիզ օլմրշ տիր։ Լիմանտա ատմիր աթմրշ օրան 23 գրէա վարբրն թալֆալարը՝ մէղթիւր խասթալրդա միպթէլա օլմրշար տիր։

——

Զուիցերիատա 24 սէնէտէն պէրու իտամ ճէզասը վուգու պուլմատրը հալտ պու քէրբէ Լիւչէրնա չէհրինտէ իճրա օլունմրշ տիր։

Կէչէն յունվար 14տ կաթնի նամբնտա պիր իթալիալը՝ թէնհա պիր մահալտ թէատրիւթ իթտիկի պիր գաստրը խրբոշրշդ իչիւն պոզու պ թէլէֆ իթմիշ օլմաղա, իտամ ճէզասընա մահֆիւմ օլմուշ տիր։ Մարտրն 18ինճի կիւնիւ մէրգում կաթնինն՝ Լիւչերնա չէհրի հապախանէ. սինտէ պիր կիյոթին մաքինասբյա պաղը քէսիլմիշ տիր։

——

Բարիզտէ Ֆոկմալոֆ նամբնտա պիրի՝ քէնտիսիլէ գաթը միւնասէպաթ իթմիշ օլան պիր գասրը էօլտիւրմիշ օլան, մուհաքէմէ օլընբզ իտամ ճէզասընա մահֆիւմ օլմուշ իսէ տէ, պու քէրբէ բէիսը ճիւմհուրը Մ. Դարնօ՝ մահֆիւմընն ճէզասը իթմէքլէ, Ֆրանսա միւսթէմլիքէաթընան նուվէլ-Գալէսօնիատա միւէպպէտէն քիւրէյէ վազընա գարար վերիլմիշ տիր։

ՏԱԻԻԼԻՅԷ

Սարաբոսմ, Սէրասքէր վէ Ֆախիլիէ նազրբը բաշալար հազարաթը՝ տիւն Մապէյնէ ազիմէթլէ պազը իրատաթը Սէնիյէյի ախզ ու թելագրը էյլէմիշլէր տիր։

—Խարիվ Մրսրը Ապպաս բաշա հազրէթլէրէրինն ֆէրմանը՝ ալիշանընը Մրսրա կէօթիւրմէյէ մէմուր պուլրլան միւշիր Ահմէտ էյուպ բաշա հազրէթլէրէրինն Բօրսահտ վէ Իսմայիլիէ Թարիգիլէ Դահիրէյէ ազիմէթ վէ յու հալտէ Իսքենտէրիյէ Թարիգինի թերք պուլուրաճաղը խապէր ալընմրշ տրը։

Բաշալի միւշարէլէյհին Մրսրա մուվասէլէթինտէ հազրը պուլընմագ իւզրէ Մալթատան Իսքենտէրիյէյէ վիւրուտ իթտիկնի եազարը-մրշ Ինկիլիզ հարպ սէֆինէլէրի՝ հավալարընն մուհասիլէթինէ մէպնի չէհրը մէզգիւր բիշկեռէնտա պարը նամազբլար տրը։

—Ինկիլթէրրա սէֆիրը ճէտիսի Սրը Գլարֆօրտ՝ տիւն Գապը Սէրասքերի իլէ Ֆախիլիէ նէզարէթինէ վէ ռէվանիրը սաիրէյէ վէ Գահրիրէ տաիրէսինէ կիտէրէք վիւքելի ֆիլամ հազարաթընա իատէի զիյարէթ էյլէմիշ տիր։

Սէֆիրը միւշարէլէյհ՝ էլպիսէի բէսմիէսինի լագիս օլարը վէ բէֆագաթընտա սէֆարէթ պաշ թերճէմանը Սրը Սանտիսը պուլընտրը հալտ գալրգխանէի ամիրէտէն մահսուսէն բիւքիւպինէ թային գրընան 5 չիֆթէ սալթանաթ գալրգրյա տաթ 8 բատտէլերինտէ Գահրիրէ տաիրէսինէ միւվասէլէթ էյլէմիշ, վէ ըրթթրման տաիրէ գաբուսընա գատար սաֆայէսթէի իհթիրամ օլան Գահրիրէ սիլահենտաղ թապուրը էֆբատար՝ բէսմը սէլասը իճրա էյլէտիկի կիպի, թապուրը մէզքիւր սուզիգասը թարաֆընտան տախի կէրբէք ավասէլէթ վէ կէրբէք ավասթինտէ ինկիլիզ մարշյա սաիր լաթիֆ հավալար թերենիւմ իտիլմիշ տիր։

Սէֆիրը՝ նազրը հասան բաշա հազրէթլէրիւն եարբմ սաաթ գատար միւագաթ իտիպ չէքէր վէ չէր պէթլէր իլէ իբրամ իտիլմիշ տիր։

—Խարիճիւ նազրբը Սահտ բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան վերիլէն էմրը մախսուս իւզերինէ մասազուլ Խարճիրէ մէմուրլարընն էսամիրնի միւպեյլին պիր ճէտվէլ թանզիմ օլընբզ, մազամը Սատարէթէ թագտիմ գրընմրշ տրը։

—Մէմուրլրնը միլքիւ վէ ասքերիյէնին խարճրարհարընա տարը Տիվանը Մուհասպաթճա գալէմէ ա լրնմրշ օլան պիր նիզամնամէ՝ Շուրաի Տէվլէթճէ պիթթասվիպ Մէճլիսը Խասը վիւքելյա թագտիմ օլընմրշ տրը։

—Զանագալ ճիվարընտա Պիկա գազասը էհալիի գատիմէսիլլէ մուհաճիրլէր միյանընտա զուհուր իթմիշ օլան իսթիլաֆքն հալու թէսվիկսի իչիւն մահարինէ կէնտէրիլմէք իւզրէ Շուրաի Տէվլէթ ազասընան Ապտուլլահ պէյ հազրէթլէրի-նին թահսիր բրիասէթինտէ օլարագ 3 ազատան միւրէքքէպ պիր գօմիսիոն թէշքիլ օլընմրշ տրը։

—Գուլկոր Գաբուլէթխիւտաի ճէտիսի Մ. Տիմիթրօֆ՝ տիւն Ատիյէ նէզարէթինէ կիտէրէք նազրը Ի. զա բաշա հազրէթլէրինը զիյարէթ իթմիշ տիր։

Մ. Տիմիթրօֆը հէնուզ Պէլկրատա պուլընան զէվճէսիլէ չօճուգլարը՝ իբի իւշ հաֆթայա գատար Տէրասատէթ կէլէճէքլէր տիր։

Ռումիլիա-Բաթրիգխանէսի սրբքեաթի. պի Թանթաշիտէս էֆ.՝ էվվէլքի կիւն Գուլկաբիսթան Դարաբէթխիւտալը-ղը տարբէսինէ կիտէրէք, Բաթրիգ հազրէթլէրի նամբնա Մ. Տիմիթրօֆը թէպրիք էյլէմիշ տիր։

—Վան կէօլինտէ իշլէմէք իւզրէ պիր վաբօր չիրքէթի թէէսիսի՝ պիր սուրէթը ճիտտիէտ միւզաքէրէ իտիլմէքտէ օլուպ, պու պապտէ ալա. ճաղրմրշ թաֆսիլաթը իլէրիտէ նէշր իտէճէյիզ։

—Տուլուզը Ուսումիէի Օսմանիէ միւտիրը ուսումիսի սապրդ Սելիմ Մելհամէ էֆ. հազրէթլէրինն պիր գաչ կիւնէ գատար Բարիզ ազիմէթ իտէճէյի իշտիրմիշ տիր։

—Սուրիա վիլայէթինտէ Պալպէքտէ պիր թրամվայ ինչասը իչիւն իմթիազ իսթիտասընա պուլընան Նասրուլլահ Անթաքի վէ Բէշիտ Մաթրան էֆ.լերին թագտիմ իթ տիքլերի լայիհա իլէ էվրագը միւ. թէֆերրիասը՝ Նաֆիա նէզարէթինտէն Շուրաի Տէվլէթէ թագտիմ գրընմրշ տրը։

—Պանգը Օսմանինն Իզմիր շիւպէսի միւտիրը մուավինի օլուպ մէ. մուրիյէթը մախսուսէ իլէ Բարիզէ կէօնտէրիլմիշ օլան Մ. Ժօրժ Գաբթալի՝ պու քէրբէ Տէրասատէթէ ավասէթ էյլէմիշ տիր։

—Էսկի վէ էէնի տիրհէմլէրին՝ ուսումնական անկայանաղը եօլտա եէ. տիկէրինտէն թէֆրիգի իչիւն պիր ալեամէթը ֆարիգա իյճատ իտէրէք պու պապտէ պէրաթ իսթիհսանինէ մուվաֆֆագ օլմրշ օլան Պէհլամեան Միչել էֆ.՝ խաբիբաի Շահանէյէ պիր իսթիտա արպ ու թագտիմ իտէրէք, մէզքիւր իլճատընն մէվզրի իճրայէ վազընտան մուգուտա կէլէճէք հասրլաթ նրսֆընն Տարիւլ Ահեզէյէ Թէրքի խուսուսնա միւսատատէր Սէնիյէ էրգան պուլրրլմասընը իսթիրհամ էյլէմիշ տիր։

—Թէրսանէի Ամիրէտէ ինչա օրնան էֆէնտի Թէրսէյէ նամ Շնճի սրնֆ թօրբիլ վաբօրրընն մաքինա վէ գազանրը էվվէլքի կիւն թէճրիւպէ իտիլիպ մէզքիւր թօրբիլ վաբօրրընն հեր վէճհլէ միւքէմմէլ օլտուղը թէ. պէյլիւն էյլէմիշ տիր։

—Քէզալիք թէրսանէի Ամիրէտէ իվալ իտիլմիշ օլան Շնավէր նամ թօրբիլ վաբօրրընն բրօվասը տախ պիր իքի կիւնէ գատար իճրա օլընմագ տրը։

—Բրսիթրմ գումբանեասը թարաֆընտան Տէրասատէթ կէօմրիւքլերի բրսիթրմրընն ինչասթը պաշլամագ իւզրէ մէզքիւր կէօմրիւքլերին հալը հազրրարընը միւպէյլին իճագ իտէն խարիճա վէ բլանլարընն թէրսիմ ու թանզիմի զրմընտա նէֆիս նէզարէթիլլէ Շեհր էմանէթի վէ Բուսումաթ էմանէթինտէն մէմուր իտիլէն պիրէր զաթ իլէ բրսիթրմ գումբանեասը միհէնտիսլերինտէն միւրէքքէպ օլարագ թէչէքքիլ իտէն հէյէթր ֆէնիլիէ՝ Գալաթա կէօմրիւքլերինն խարիճա վէ բլանլարընը թէրսիմ ու իքմալ իթմիշ վէ չիմտի Տէրասատէթ կէօմրիւքլերինն խարիճա վէ բլանլարընն թէրսիմ ու թանզիմլիէ իշթիղալ էյլէ մէքտէ իմիշ։

—Խալգալը Զբրսաթ մէքթէպինէ գայտ ու գապուլ օլընճաղլարընն թիճարէթ նէզարէթինտէ իճրա գբ լընմագտա օլան իմթիհանլարը պու քէրբէ խիթամ պուլարագ, մէքթէպը մէզքիւրէ գայտ ու գապուլ իտիլէճէքլէր թէֆրիգ իտիլմիշ տիր։

—Մէքթէպը Պահրիյէ իլէ օնա մէրպութ օլան թիւճճար գարտան մէքթէպի չակիրտանընն իմթիհանլարը պու քէրբէ խիթամ պուլարագ, Մէքթէպը Պահրիյէտէն 24 էֆ. վէ թիւճճար գարտան մէքթէ. պինտէն 25 էֆ.՝ չահատէթնամէ տախ իթմիշլեր տիր։

—Լօթէտէն պէրու քիթապ չալմագ ֆիրիրի իմիյատ իտէրէք հէման հէր կիւն Պապը Ալի ճատտէսինտէ. քի քիթապճը տիւքքանընարընա պիր միւրաճատա կէօյա քիթապ մէրգալը. իմիշ կիպի թէհսբրիյաթտա պուլընարը սրբատա չզգարբլան քիթապլարը պիր սուրէթը մէհասէթ. քեարանէտ քիմսէյէ սէգտիրմէքսի. զին ախզ ու սրբզաթ իթմէքտէ օլան մէճհուլ իւլ իսմ պիր չախս՝ տիւն երինէ Պապը Ալի ճատտէսինտէ պիր քիթապանէյէ պիլմիւրաճաա, պիր լուղեթ քիթապը թալեպ էյլէմիշ, վէ քիթապճը՝ պունը չզգարբպ վէրմէք. լէ մէշղուլ պուլընարը սրբատա տի. կէր պիր քիթապ ալբպ բալթօսը ալ թրնտա սագլամբշ իսէ տէ, օ սրբատա օրատա պուլընան Շիրքէթը Միւ. բէթթիպիյէ մաթպասը սահիպի Ասատուրեան Արթին էֆ.՝ մէզգումբն պու հարէքէթինի կէօրիւպ քիթապճբյա խապէր վերմիշ, վէ պունն իւզերինէ մէրգում խրբսրզ թուլթուրպ գապքթալա թէսլիմ իտիլմիշ տիր։

—Պրուսանընն բէսմի կազէթասընտա օգունտաղընա կէօրէ, էվվելքի հաֆթա պիր կէճէ Պրուսատա Ուսուր պէյ մահալլէսինտէ Գալրն պաճագ օղլու Զաբիկին խանէսինէ սապրգալը թագբմընտան մէյհուր Գարագաշ Օնիկ վէ բէֆիգի Զէնէ. սիզ օղլու Ֆուկրը՝ եէեալերինտէ Մաբ. թինի թիւֆէնկի իլէ բէվօլվէր օլար. ղը հալտէ ճէպրէն տուխալ իլէ մէր գում Զարիկին հէմշիրէլերինն ըրզը նա թասալուաթ իթմիշ օլարգլարընտան, մէրգուման՝ տերտէսթ օլընմրշար տրը։

—Գումգաբու բօլիսլերինտէն Մուսթաֆա էֆ.՝ իճրաի մէմուրիյէթ հայինտէ թէքիրտաղը Ռուբէն նամ քիմսէյի տարպ իթմիշ օլմաղա, ճէ. գա սահքէմէսինճէ պիր հաֆթա միւտատէթ մահպուսիյէթէ հիւքմ օլընմրշ տրը։

—Էնգարէ վիլայէթինտէ Մըսլա ալճարգ գազասը պիտայէթ մահքէ. մէսի հէյէթինին մուզայիրը ուսուլ մուամէլաթա պուլընմասընտան տօ. լալը հագլարընա թահդիդաթը լազմէ իճրասընա թէչէպպիւս գը. լընմրշ տրը։

—Ֆիւն տէբուունը քէօրբիւտէ թուղա եէլքիւ պիր սանտալ դարդ օլմրշ իսէ տէ, իբի Բուս թալֆասը սայիմն գուրթարըլմրշ տրը։

Բազար կիւնիւ Իրան սէֆարէթ. խանէսինտէ Տէպիսթանը Իրանեան նամ Իրան մէքթէպի սէնֆասթրնա օլմագ իւզրէ իճրա օլընճաղ օլան գօնսէր ճէմիրէթի իչիւն գաթը մէ. բահիմսիմաթը հազրէթը Շէհինշահի թարաֆընտան 50 ատէտ լիրաի Օս. մանի իհսան վէ ինայէթ պուլրրլմրշ տրը։

Պրուսա վիլայէթը ճէլիլէսի բօլիս սէրգօմիսէրի իզզ. Սիւլէյման էֆ.նին վազիֆէսինի սուի իսթիմալ էյլէ. տիկի իտտաա օլընարագ թահքը մուհաքէմէյէ ալընմրշ օլարընը՝ կէ. չէնտէ եազմրշ իտի.

Պու քէրբէ Պրուսատան ալընան մալիւմաթա կէօրէ, մէճլիսը իտա. ըրէի վիլայէթ միւտատիի ուսումիլի. կի իլէ միւսթանթիգլիկինճէ իճրա գբլընան թահդիդաթ վէ իսթին. թաղաթ նէթիճէսինտէ, էֆէնտիի մուամիլէյէ իսնատ օլընան մէվատտ հագզընտա մուճիպը մուհաքէմէ պիր. չէյ կէօրիւլէմէմէսինէ սէզնի մէնը մուհաքէմէսինէ գարար վէ. բիրմրշ տիր։ Էֆէնտիի մուամիլէյէ՝ պու քէրբէ Պրուսատան Տէրասատէ. թէ կէմրշ տիր։

Մալիւմ օլարը վէճճէյէ Սիւլէյման էֆ. պունատան ազատմ պիր խալը սէնէյէր Պէյօղլու վէ Դալաթա կի. պի միհիմմ սէվգբարտա բօլիս սեր գօմիսէրլիկի վազիֆէսինի քէմալը տիրալթթ ու իսթիդամէթլէ իտիա, վէ մուհաֆազաի ինզբպաթա հաս. բը վիճուտա իտէրէք, մահալը մէզքիւրէ սէքէնէսինի հեր վէճճէյէ մէմնուն վէ խօշնուտ էյլէմիշ օլմաղ լա, Պրուսատա քէնտիէ իսնատ օլընան սուի իսթիմալաթ իթճա. մաթընան պու քէրբէ թեպրիյէի զիմմէթ էյլէմէսի՝ պիշիմէ պէրա. պէր քէնտիէրինի թանբյանլարընն տախի մէմնունիյէթը ազիմէսինի մուճ. ճիպ օլաճաղը տէբքեար տրը։

ՄՈՒՏԱՆԵԱ-ՊՐՈՒՍԱ ԽԱԹԹԸ

Մուտանեա-Պրուսա տէմիր եօլու իսմալաթը՝ պիր գաչ կիւնէն պէրու տէվամ իտէն միւսատտ հավալար միւնասէպէթլէ պիր սուրաթը ֆէվ. գէլատտ իլէ իլերլէմէքտէ օլուպ, թօրգաղ ամէլիաթը վէ քիչիւք սէնֆէպէլերին քեարկիը գբսը թա. միրաթը էվվելճէ խիթամ պուլարը. կիպի, պէօյիւք քէօրբիւլերին տէմիր քիրիչլերի տախի մահալլերինէ՝ վաղ օլունմրշ տրը։

Տէմիր չուպուղ տէօչէմէք ամէլի. յաթքնա կէլինճէ, պու տա կիւնտէն կիւնէ իլերլէմէքտէ օլուպ, էլեէվմ 30ընճը քիլօմէթրօյը թեճավուզ իթ. մրշ վէ չու միւսահտ հավա 10-15 կիւն տահա տէվամ իտէճէք օլուր. սա պու միւտատէթ զարֆընտա ամէ. լիյաթը մէզքիւրէէնին տախի խիթամ պուլաճաղը թախմին իտիլմէքտէ պուլընմրշ տրը։

Թէլէկրաֆ տիրէքլերի տախի 12ն. ճի քիլօմէթրօյա գատար վազ ու ըէզ օլունմրշ տրը։

Էլեէվմ իբի լոգօմօթիֆ՝ խաթթ իւզերինտէ իճրաի սէֆէր իտտէրէք լէվազիմաթ նազլ էլլէսէքտէ տիր։

Մուտանեա սիմասօնընտա եօլճու էպնիլեսի վէ էմթաա մաղազա վէ սու խազինէսինին քեարկիը գբսվա. ը քեամիլէն խիթամ պուլմուշ տրը։

Կէչիտ, Գօրու վէ Պրուսա պէօիւք սթասօնլարը ինչասթը տախի. իլեր լեմէքտէ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բուլ Բաթրիգ վէքիլի էֆէնտի՝ Բաթրիգ բիւթպէթլու Նէֆիթոս էֆ. հազրէթլերի նամընա Բաթրիգ Ամեն. Ֆ. Խորէն Սրբազան հազրէթ. լերինն նամիպաճլրը հագգընտա իսթիֆսարը մաիւմաթ իթմէք իւզրէ էվվելքի կիւն Բաթրիգխանէյէ ազի. մէթ իթմիշ իսէ տէ, Բաթրիգ վէ. քիլի ճէվահիրճեան Դեր. Ֆ. Գաբ. րիէլ Ս. վարդապետ Գալաթատա Խաչն Ժողովի կիթմիշ օլարընընան, Բուլ Բաթրիգ վէքիլի՝ գարթ տը վի. զիթինի պրագարագ մուֆթրէգաթ էյլէմիշ տիր։

——

Բաթրիգ վէքիլի ճէվահիրճեան Դեր. Ֆ. Գաբրիէլ Ս. վարդապետ կէլէճէք բազար սապահրը Մեծ Պահք միւնասէպէթիյլէ Սամաթիա Ս. Գէորգ քիլիսէսինտէ քարոզ սէօյ. լէյէճէք տիր։

Քէզալիք եէվմը մէզքիւր սապահը. սը կէօմրիւճճեան Դեր. Ֆ. Մովսէս վարդապետ տախի Պէշիքթաշ քիլի. սէսինտէ քարոզ սէօյլէյէճէք տիր։

——

Հարէնի կազէթասընն պու քէր. բէ պիրա միւտատէթ թաթիլ գբլըն. տրը՝ Մաթպուաթ իտարէի պէհի. յէսինտէն թէպլիգ գբլընան աթիտէ. քի թաթիլնասէ սուբէթինտէն ամ. էթթէսսիւֆ անլաշբլմրշ տրը։

Հայրենի նամ էրմէնիճէ կազէթա՝ նիւսսէի ախիրէսինէ թէնպիհաթը միւքէրրէրէ խիլաֆընտա օլարագ միւ. նառէպէթիզ պիր մէգալէ տէրճ իթ. մէսինտէն տօլայը պու կիւնտէն իթի. պարէն պիրա միւտատէթ թաթիլ գբլըն. մրշ տրը։

Քի 12 մարտ սէնէ 308

——

Ա Զ Դ

Մեծ Պահոց չորեքշաբթի աւուրց համար Դեր. Սրբազան Գրիգորիոս եպիսկոպոս Ալեքսէճեանն յանձն առած է քարոզել ի բարեպաշտութիւն ժողովրդեան. նաեւ յառաջիկայ կիւրակէի սկսեալ մինչեւ Ս. Զատիկ պիտի քարոզէ Դեր. Տէր Մեսրովպ Ծ. վրդ. Ճերմակեան։

Մնամք խորին յարգանօք
Իդիմաց Թաղ. Խորհրդոյ
Գուժգաբուի դուրսի
Ատենադպիր Ատենապետ
Գ. Ճ. Ահարոն Օրէլն Ֆրէնկեան

12 մարտ 1892 Գուժ-Գաբուի դուրսը

ԹԷԱԹՐՕ

Եարընքի ճուսմա էրթէսի ագշամը Գատը-Ֆէօյիւնտէ գբյլբդ թէ. աթրօտա Հ. Շահինեան էֆ.նին եէ. նի թէչքիլ իթտիկի թէաթրօ գում. բանասը թարաֆրնտան էրմէնիճէ ՄԵՆԱՍՏԱՆԻ ԱՂՕՐԻՆ նամ 5 ֆասրլ տրամրճբա օլունճաղը կկպի. Հ. ֆի. բասանճեան էֆ. տելալէքբլէխէրէրան Բէյլէնը նամ գալէթ կիւլիւնճլու գօ. մէտի տախի մէվգբի թէմաշայա վագ օլունճաղ, վէ Տիկին Գոհա. բիկ իւէ Օր. Արքսի Շիրինեանլար կիւզել գանթօլար սէօյլէյէճէք տիր։ Էհալիի մահալլիէնին՝ մէզքիւր եէ. նի գումբանեալը թէչվիգէ հիմմէթ իտէճէկի չիւպհէտէն վարէսթէ տիր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

(Աֆոռ տը Գոնսթանթինոբլ)

ՊՈՒ ԿԻԻՆԲԻ

Պերլին 24 մարտ

Բէյխանէյէրնամբէսի կազէթատա իլան օլունտրզընա կէօրէ, պաշ վէ. քիլ ժէնէրալ Գաբրիվի՝ Բրուսիա մէճ. լիսը վիւքելասը բրիասէթինտէն չը. գարբլբպ, Բրուսիա խարիճիրէ նէ. զարէթի մէմուրիյէթինտէ իպգա օ. լընմրշ, վէ հէս-նասսաւ էյալէթի բէյսի գօնթ տը Պօմօ տը էօյն. պուրկ՝ մէճլիսը վիւքելա բրիասէթի. նէ նասպ օլընմրշ տրը։

Քէզալիք մէզահիպ վէ մէարիֆ նա. զրբը գօնթ տը Զէտրիցին եէրինէ Ա. լէմանրա ատիյէ նազրբը Տօգթ. Պօս թալին օլընմրշ տրը։

Լօնտրա 24 մարտ

Մէճլիսը մէպուսանատա տախիլիէ նազրբը Մ. Մաթէուս՝ մատէնլէրատէ ամէլէնին եէվմիյէ 8 սաաթ իշլէմէ. սինէ գարար վերիլմէսի իչիւն թագ. ախմ իտիլմիշ օլան պիր թէզրիճ ա. լէյհինտէ պիր նութգ իրատ իթ. տրտէն ասնրա, մէճլիսը մէզքիւր՝ 160 բէյէ գարշը 272 բէյ իլէ թէք. լիֆը մէզգուրը բէատ էյլէմիշ տիր։

Բէշյա 24 մարտ

Բիվալէթ օլընտրզընա կէօրէ, պու. քէրբէ Մէճլիսը մէպուսանատա մէ. պուս էօթվօխ՝ գօնթ Անարասի հագգընտա պաղը սէօզլեր սէօյլէմիշ օլարզ նտան, Աբարասինն օղլու գօնթ Թէոտոր Անարասի՝ մէպուսը մէրգուսատան թարզիյէ թալէպ իթ. միշ, վէ մէպուս էօթվօխ՝ չահիս. լերինի հէնուզ թալին իթմէմիշ տիր։

Վիէննա 24 մարտ

Տիւն պէլեմիյէ մէճլիսինտէ պէօ. յիւք պիր արպէտա գօրմուշ օլար. զընտան, միւզաքէրէ թաթիլ իտիլ. միշ, վէ ըէիս՝ միւպահասատը տիւ. չարը հէյէճան իտճէք թավը ու հարքէթմտէ պուլընմրշ օլան Եա. հուտի խասիմի մէպուս Կրէկօրինին՝ իքի իճթիմատա մէճլիսէ կէլմէմէսի. նի էմր էյլէմիշ տիր։

Աթինա 24 մարտ

Բէսմի կազէթա՝ Գօրատատ ալթուն իւզերինէ վատէլի մուամէլաթ իճ. բասընընն մէնինէ տարբ պիր գարար. նամէի գրալի նէյր իթմիշ տիր։

Բէթերսպուրկ 24 մարտ

Գրթլբգ պուլընան էյալէթլէրէ մայիս ալտա գատար քիթաէթ ի. տճէճք էրզագ վէ մէէքիւտա վէ թօխումլբգ թէատրիք օլընմրշ տրը։

Պէկրատ 23 մարտ

1885 ուէնէսինտէ Սրբրպ վէ Պուլ. կար մուհարպէպսի էնասընտա շիմ. տիքի բէիսը վիւքելա Մ. Բարիչին պիր խրյանէթը քիւպրա իճրա իթ. տիկինէ տարբ վագը օլան ազվիաթ հագգընտա Մ. Մարիչին իրատ էյ. լէտիկի սիւվարին նազրը տիգգա. թա ալընբպ ալընմայաճաղը մէպէլ. սի՝ Սգուբչինա մէճլիսինտէ դալէթ հէյէճանը վէ բաթբրտրը պիր սուբ. էթտէ միւզաքէրէ օլընմրշ տրը։ Մ. Պօրիս Ավլէժէվիչ իլէ տիկէր 13 մէպուս՝ մէզքիւր սիւվարին նազրը տիգգաթա ալընմասը ալէյհինտէ իր. բատը նութգ իթմիշլեր տիր։ 4 մէ. պուս՝ սուչբզրզընը իսպաթ իթմէ. սինր Մ. Բարիչէ իթթաբ իթմիշլեր վէ բէք միւնասէպէթսիզ հագգա. բէթլերտէ պուլընմրշար տրը։ Բէթբօվիչ՝ Գուլկոր բէիսը վիւքելա. սը Մ. Սրաժապուլօֆին չահասընը տա. խի իչէ գարբշբրարագ, Ավսթրիա իլէ ազտ օլընճաղ պիր թիճարէթ ահտնամէսինին ազտընա Մ. Կառա. չանին վարթասբյա բէիսը մուամ. իլէյհին մանի օլտրզընը պէյան իթ. միշ տիր։ Նիհայէթ Սգուբչինա մէճ. լիսի՝ Մ. Պօրիս Ավլէժէվիչին թէքլի. ֆինի գապուլ իլէ, մէզքիւր սիւվարի նազրը տիգգաթա ալմամրշ տրը։

Գատէհու վիւքելատան Մ. Ժօր. ժէվիչ՝ իթթիլաս ու իրթիքեապալ իթհամ իտիլէն մէթրօքօլիտ Միխա. էլ հագգընտա իյրատ օլընան պիր սիւվալին իթթիրատան իպարէթ ի. տուլկինի պէյան իթմիշ օլմաղա, չէտիտ պիր միւպահասատան սօնղ ըրա սիւվալը մէզքիւր բէատ իտիլմիշ տիր։

ՏՈՒԹՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻԹԵԻ ՕՍՄԱՆԻԷ

Մեհմէտ Խորշիտ էֆ.

Բուսմէլի չրմէնտրֆէր թահվիլաթը բիլանգօսընն 133ինճի գուրասը՝ ալ. ֆը. ապրիլին 2ինճի (1ինճի կիւ. նու ճուսմա թէսատիւթ իթտիկի ճիհէթլէ) ճուսմա էրթէսի կիւնիւ թամմ էօյլէյին Զաբպխանէի Ամիրէ. տէ Պանգը Օսմանինն մուավէնէ. թիլէ ալէնէն քէշիտ օլընճաղ տրը։

Տէրասատէթ 5/17 մարտ 1892

ՏՕԳԹՕՐ ՀԷԼԱԼԵԱՆ

Թէտավիի խուսուսի՝ իլէթը էֆիրէն. ճիյէ, վէ ալէֆթը թէնասիլիյէյէ տահր. Գալաթատա քէօրբիւ պաղը նօմէրօ 8։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻԵՆ ՎԷ ԲՕԼԻԹԻԴԷԵՆ

—

Ալէմանիա պուէրանը վիւքէլասը հագգընտա սօն բօսթա իւէ վիւրուտ իտէն Գէրլին կաղէթ. լարընտա կէօրիւլէն Թաֆսիլաթա նաղարէն, պուէրանը մէզքիւր՝ իմբէրաթօր Կիւլհօմն պէրտի թէ. նէղզիւհ հիւպէրթիւսթօգա ազիմէ. թինտէն եվվէլէտ վուգու պուլուպ, հաթթա մէքթէպլէր հագգընտաքի դանուն լարիհասընը թէրթիպ իթ. միշ օլան մէարիֆ վէ մէզահիպ նա. զրրը Մ. Զէտլիցին իսթիֆասը իմ. բէրաթօրը միշարէլէյհէ արզ իտիր. միշ օլարզը հալտե, իմբէրաթօր՝ պուէրանը վիւքէլա՝ եալնըզ նա. զրրը միշարէլէյհին իսթիֆասը. տան իպաբէթ պուլընտրզը զանը. յա մէսէլէյ լիզուսընտան զիյատ էհէմմիյէթ վերմէտիկինտէն թէէսիր. ը ազիմէթի միանասիպ կէօրմէմիշ տիր։

Լաքին Մ. Զէտլիցին իսթիֆասը. նը միթէագրպ պաշ վէքիլ ժէնէ. բալ Դաբրիվի տախի Բրուսիա բիւա. սէթը վիւքէլարյա խարիճիւէ նէ. զարէթինտէն վէ պիր բիվայէթէ կէօրե Ալէմանիա պաշվէքեալէթին. տէն աֆվ խիլմէքլիկինի իմբէրա. թօրան իսթիրհամ իթմէքլէ, պուէրանը քէսպը էհէմմիյէթ էյլէտիկինի իմբէրաթօր Կիւհամ անլամտը, վէ տէրբէալ ժէնէրալ Դաբրիվինին հիւպէրթիւսթօգ քէօշ. քիւնէ կէլմէսինի եմր իթմիշ տիր։

Ժէնէրալ Դաբրիվի սէրեան մահա. լը մէզքիւրէ կիտիպ պուէրանը վիւ. քէլանը էսպապը միւճիպէսինի վէ քէնտիսինին թասմիմաթը պէր. թաֆսիլ արզ էյլէմիշ օլարզընտան, իմբէրաթօր Կիւհամ՝ Գէրլինէ ավ. տէթլէրինտէն ասնրա մէսէլէյ պիր նէթիճէ վերեմէյինի իսթար էյլէ. միշ տիր։

Իմբէրաթօրը միշարէլէյհին պու. կիւնլէրտէ Գէրլինէ ավտէթի մէմուլ տրը։

Էվվէլիսի կիւնքի թարիխլէ Գէր. լինտէն ալընան թէլեկրաֆ խապեր. լերինէ կէօրե, ժէնէրալ Դաբրիվի՝ հիւպէրթիւսթօգ քէօշքիւնէ ազի. մէթինտէ, Ալէմանիա պաշվէքեալէ. թի մէմուրիյէթինի մուհաֆզա իտէմէյէճէյինի իմբէրաթօր Կիւհա. մա պէյան իթմիշ, վէ գոնթ էօլէն պուրկըն քէնտիսինէ խալէֆ օլմասը մուվաֆֆրգը հալ օլաճաղընը տեբմէ. յան էլմիշ տիր։

—

Ինկիլթերա գրալիցասընրն Ֆրան. սատա հիւբէ սուրէթը միվասէլէ. թինէ տահր ալընան թաֆսիլաթա կէօրե, Վար միթէարրրքը Մ. Շա. տէնիէ իւէ պէրապէր հիւր պէլեահ. յէ բէիսի միշարէլէյհա գրալիցա. նրն իսթիդպայինէ չզմբլար տրը։ Գրալիցանրն հիւբէ միվասէլէթին. տէ թախսիս օլընան իգամէթկեահը. նա կիթմէք իւզրէ կէչէճէյի օս. գդալարտա 3 թագը զաֆէր (յաղ. թական կամար) իմալ օլընմըշ տրը։ Պու սրբատա օրատա հաղրը պուլը. նան տօնանմա՝ գրալիցանրն պէյան իթմիկի արզուլա մէպնի թօր էն. տախթընտան ֆէրաղաթ իթմիշ տիր։

Գրալիցա իւէ պիրլիքտէ պուլընան տամատը բրէնս Լուի տը Պաթէն. պէրկ իւէ զէվճէօնտէն պաշգա տա. հա պիր չօգ զէվաթ վէ եղճիւմէ տիւգ տը Լալթէնպէրկ, տիւգ ա'Օլտենպուրկ վէ կրանտիւգ Բիէր իւէ զէվճէլերի վէ Գարատաղ բրէն. սէպերինտէն բրէնսէս Մրիլենա տախի հիբէբ ազիմէթէ միւշարէլէհա գը. բալիցալը զնյարէթ իտճէճլէր իմիշ։

—

Թուլօնտան ալընան խապերլերէ կէօրէ, սէֆթինը հարպիէնին էսրի. հաի ճէտիտ իւէ թէճհիզինէ տե. վամ իտիլմէքտէ տիր։ Ագտենիզ ասնանմասընրն իհթիյաթ սընրֆքնը թէչքիլ իտճէճք սէֆթին միանընտա պուլընանագ օլան ֆուբ նամ գարա. գօլ սէֆինէսինին բէկվլէր Թօրլա. բըյլա թէճհիզաթը գարիպէն խի. թամ պուլանագը կիպի, Թոֆ նամ սէֆինէի հարպիէնին թամիրաթը տախի տէրտեսթը իքամ պուլընմըշ տրը։

ՍՕՖԻԱ.

Կէչէն սալը կիւնքի թարիխլէ Սօֆ. իատան պէր վէճհը աթի եազըլմըշ տրը։

Վէճֆաթ վէ իսթիֆա սէպէպիւէ Սօպրանիւէ մէճլիսինտէ ալշդ գա. լան մէպուսլարդ մագամատը իչիւն եէնիտէնինմիիսապաթ իճրասը հագ. գընտա բրէնս Ֆէրտինանտրն պիր գարարնամէսի նէչր օլշնմշ օրմաղ. լա, ինթիսապաթը մէզքիւրէ՝ Բու. մի ապրիլին 12նճի կիւնիւ վուգու պուլանագ տրը։

* *

Բրէնս Ֆէրտինանտրն բէամինի հա. վի օլարագ 5 միլեոն ֆր. մրգտա. բընտա կիւմիւշ 5 ֆրլրգ տարպը մէվգբի միւդայէտէյ վաղ իտիլմիշ օլմաղա, օլ մրգտաբ մէպլաղն տարպը՝ թալիպլէրտէն Բէյթանրն Սէնայի պանգասը էօհտէսինտէ թէ. գարբրուբ էյլէմիշ տիր։

* *

Ռէսմի կազէթա նէչր օլընան պիր սթաթիսթիգ ճէտվէլինէ կէօրե, 1891 սէնէսինտէ Պուլկարիսթանտա իչլէյէն թիւթիւն ֆապրիգալարը. նը մրգտարը 105 ատէտ օլուպ, պունլարտա 1652 ամէլէ իսթիխտամ օլընմըշ տրը։ Մէզքիւր ֆապրիգա. լարտա սարֆ օլընան պոնրլարը պէտելը եէքիւնիւ 2,089,178 ֆր. օլուպ, կէօմրիւք տաբրէլերինտէ վէ խուսուսի սուրէթտէ վուգու. պուլան սաթրը՝ պու հիսապա տա. խլել տէյել տիր։ Մէզքիւր սաթրլար պէտելի տախի իլավէ օլընարզտա ումում սաթրը եէքիւնիւ՝ կէչէն սէ. նէքի մրգտարան 100տէ 5 ֆազլա օլարագ 5,532,759 ֆր. պալիզ օ լուր։

Միւսքիրաթ սաթրընտա կէչէն սէնէյէ նիսպէթլէ 100տէ 50 ֆազլա զուհուրա կէլմիշ տիր։ Շէօրէ քի, 1890տա մէզքիւր սաթրը՝ 650000 ֆր. տան իպարէթ օլարզը հալտե պու սէնէ 1,335,447 ֆր. պալիզ օլմըշ տրը։

* *

Գրուբ ֆապրիգասը՝ գարիպէն Ֆիլիպէտ քիչատ իսիլեճէք օլան սերկիի ումումիյէ իշթիրաք արզու. սընտա պուլընտրզընտան, քիչիւք պիր շրմէնտրֆէր մօտելի թէէսիս իթմէք իչիւն սերկի մահալինտէն 300 մէթրօ արագի թալեպ վէ իսթիտա էյլէմիշ տիր։

Իպպու շրմէնտրֆէր՝ Ալբ տաղլարը թարաֆլարընտա չիֆթճիլերին զա. խիրէ նագլիսթրընտա գուլանմագ. տա օլարգլարը շրմէնտրֆէր ուսու. լինտէ օլաճագ իսիշ։

Մեզքիւր շրմէնտրֆէր՝ սարբ եեր. լերտէ իշլետիկի կիպի օվալարտա տախի իշլետպիլիր իսիշ։

* *

Բուսնուգ հիւքիւմէթի՝ թարա. ֆընտա Ահեօլը Պուրկազը հիւքիւ. մէթինէ իրալ օլընան պիր թահրի. բաթա կէօրե, կէչէն սէնէ Զերքես քէօյ իլե Սիհէբլի սթասիօնլարը ա. բասընտա շրմէնտրֆէր գաթարընը վուրմուշ օլան հայտուտը մէշհուր գարտան Աթանասա բէք զիյատ պէնզէմէքտէ օլան պիր չախս պու. քերբե Բուսֆորտա թէլեֆ իսիլմիշ տրը։

Մեզքիւր շրմէնտրֆէր հատիսէսին. տէ գարտան Աթանասա ըէֆագաթ իթմիշ օլան պիր հայտուտ էլեէմ Պուրկազ հապսխանէսինտէ պուլըն. արզընտան, Բուսֆորտա գաթլ օ. լընան չախսըն հագիգաթէն գար. տան Աթանասընն քէնտիսի օլուպ օլ. մարզը անլաշըլմագ իչիւն մագթու. լըն քէլէսինին Պուրկազա կէօտէ. բիլմէսի գարարլաշարբլմըշ տրը։

ՖՐԱՆՍԱՏԱ.

ՇԲՄԷՆՏԲԷՐՏԷ ՎՈՒԴՈՒ ՊՈՒԼԱՆ ՊԻՐ ՃԻՆԱՃԷԹԻՆ ՄՈՒՀԱՌԷՄԷՆԻ

Կէչէն հոկտեմբերտե Մ. Շուազ նամընտա պիր քիսմէ՝ կէհէլէյին Շե. ճի մէվգը վէկօնլարընը պիրիլէ հավրտան Բարիզէ կիմմէքտէ օլարը. զը սրբատա, վակօնտա քէնտիսին. տէն պաշգա եալընը պիր եօլճու. տաճա պուլընմագտա իսի։

Մ. Շուազ՝ ուլումագտա իքէն, տիկէր եօլճու թարաֆընտան պրու. նընա էրօպէտա պաթրըրլմըշ պիր մէնտիլ թուքուլմըշ օլմաղա, պու. նըն գօգուսընտան ուլանրպ մէրգու. մը տէֆ իթմէյէ գալգրշմըշ իսե տե, գլօրօֆօրմըն գօգուսընտան պիր տէրեճէյէ գատար քէնտիսինէ պա. կընլրգ կէլտիրի ճիհէթլէ կէրիթ չէ. քիտիրքտէ, անընա պիր բէկվօլվեր վաղ օլունարքընը հրսս իտէրէք եէ. նիտէն մուգդ չէլէ իտուպ, խասմ. նի տէֆ իթմիշ, վէ գաթարընն էն եագընը սթասիօնա միւվասէլէթին. տե, հէման վակօնտան չրգրզ պիր ժանտարմա պուլամատրընտան՝ տի. կէր պիր վակօնա կիրէրէք եօլճու. լարա պէյանը քէյֆիյէթ էյլէմիշ տիր։

Գաթար՝ Բարիզտէ Սէն-Լազար սթասիօնընա միւվասէլէթինտե, Մ. Շուազա թէարրուզ իտէն Գրէթէն նամ չախս՝ վակօնտան աթլալրգ ֆի. բար իթմէքտե իքէն ախշ ու կի. բիֆթ օլունմըշ, վէ ալաֆր. մարտրն 14իւնճի կիւնիւ մէրգուս Գրէթէնին մուհաքէմէսինէ պաշլանմըշ տրը։

Էնանի մուհաքէմէտե Գրէթէն. գլօրօֆօրմա պաթրըրմըշ պիր մէն. տիլի Մ. Շուազընն պրունընա թուք. տուրընը իգրար իթմիշ իսե տե, քէնտիսինի եօլճուլմէք էֆքեարընտա պուլընմատրընը իտտա էյլէ. միշ տիր։

Մ. Շուազ՝ Գրէթէնին քէնտիսին. տէն աֆվ տիլետիկինի իֆատե իթ. միշ, վէ Գրէթէն տախի՝ Մ. Շուա. զընն էվվատ ու այալ սահիպի օլար. ղընտան պահսլա, ճանընա գէյմա. մասը իշիւն եագընն սթասիօնա գա. տար քէնտիսինէ (Գրէթէնէ) եալ. վարտրզընը հիքմէտլէ իթմիշ տիր։

Մարտրն 15ինտե մուհաքէմէյէ տեվամ օլունմըշ տրը։

Գրէթէն՝ քէնտի հալինտե պիր ատամ օլուուզընը իտտա էյլէմիշ իսե տե, չանթասընտա ուզուն պիր պուշգդ վէ պաղը խրբսրզ ալեաթ լարը իլե գլօրօֆօրմ պուլունտրզը ճիհէթլէ, եալընըզ թեատիքի իթ. տիկի եօլճուլարը օսյմագ էֆքեա. բբյլա շրմէնտրֆէր գաթարլարընտա տօլաշտրզը անլաշըլմըշ տրը։

Միւտտաթի ումումի Մ. Դրուբի՝ մէրգում Գրէթէն հագգընտա ի. տամ ճէղասընը թալեպ իթմիշ իսե տե, հէյէթը ատուլ (Ֆէ-րէ)՝ խա. ֆիֆլէտիճի էսպապ պուլընտրզը բէ. յինտե օլմաղա, մերգում Գրէթէն՝ 20 ռէնե քիրէք ճեղասընա մահ. քիւմ օլմըշ տրը։

ՖՐԱՆՍԱՏԱ ՊԻՐ ՃԱՃԻԱ

Ֆրանսանրն Օրլեան չէհրինտե Մ. Մօրիսե նամընտա պիր ատամ՝ պիր զէմանտան պէրու գարրսընրն սա. տագաթընտան չիւպհէլէնէրէք կիգ. լիճէ մէրգումէնին ահվալինի թէտ. գիգ իթմէքտե պուլընմաղա, կէչէն հաֆթա պիր կիւն զէվճէսինի արա. պահբրբյա չագալաշմագտա օլար. ղընը կէօրիւպ ֆէվգէլատե հիտ. տէթլէնմըշ, վէ պունրն իւղերինէ մէրգումէյի պիր օտայա գարարպ 24 սաաթ գատար թէքմէ, եուս. ըուգ վէ թօգաթլա տէօրէրէք եիւ. զիւնիւ կէօշնիւ թանրլամաճագ. պիր հալէ կէթիրմիշ օլմաղա, գա. բը՝ երճէսի կիւն խանէսինտէն ֆի. բարլա քէնտիսինի Լուար չալընա թմբը, վէ պու սուրէթլէ թելեֆը նէֆս իթմիշ տիր։

Մ. Մօրիսե՝ զէվճէսինէ իթարկի սուի մուամէլէտէն տօլալը մահքէ. մէյէ տավէթ իտիրպ մուհաքէմէսի իճրա իտիրմիշ, վէ պիր չօգ շահիտ. լեր՝ Մ. Մօրիսէնին՝ զէվճէսինին սա. տագաթսըզլըը թէհագուգ իթ. տիկի զէմանա գատար մէրգումէ հագգընտա հիւսնիւ մուամէլէտէն ասլա կէրի տուրմատրընա շահ. տէթ էյլէմիշ օլտուգլարընտան, մահքէմէ՝ Մ. Մօրիսէնին 5 կիւն հապսբյա 100 ֆրգ. ճէզասի նագ. տի իթասընա հիւքմ էյլէմիշ տիր։

ԳՐԵԼՈՒ ԱՐՈՒԵՍՏԻՆ ՎՐԱՑ

ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԻՒՆԴ ՆՇԱՆԱԿԻՐ ՀԵՂԻՆԱԿԱՑ

Ազգային վարժարաններէն ելնող չրջանաւարտը, հակառակ իրենց ստացած թերի կրթութեան, և կամ ճիշդ այդ կրթութեան թերի լինելուն հետևանքը, կարծելով որ եւրոպական լեզուի մը մէջ ունեցած իրենց դոյն հմտութիւնը՝ զիրենք հասարակ մարդոցմէ վեր բարձրացուցած է, բնական հարարտութիւն մը կը զգան յանձինս, և արհամարհելով շատ մը արհեստներ ու վաճառականական գործեր, — որոցմով սակայն կրնան ապագային մէջ դիրք մը եւ պատիւ ունենալ, — գրագէտի հովեր կառնուն, և թարգմանելով վեպեր, և կամ եւրոպական վիպակներու կամ հատուածներու հետեւողութեամբ նորավեպեր կամ յօդուածներ հեղինակելով, — ըստ իրենց կարծեաց —, կը ջանան լուսաւորել այն ազգն որուն մէջ կը գտնուին։

Այս նորակ գրագիտաց ջոկատին մէջ կը գտնուին անշուշտ հանճարներ, որք եթէ զառաջինն խակ գրութիւններ կ'արտադրեն, սակայն նոցա այդ գրութեանց մէջ իսկ, ուշադիր ընթերցող մը կ'ընդունմարէ նոյն մը հանճարայ։ Այսպիսեաց հեղինակք, եթէ իրենց ունեցած բնական յարմարութեան հետ մէկտեղ, գիտնան մեթոտաւոր և յարատև կերպիւ աշխատիլ ան ճիւղին մէջ զոր ընդգրկած են, անտարակոյս լաւ գրագէտներ կրնան ըլալ։

Սպասելով որ այս բացառիկ հանճարներ, -զի հանճարը միշտ բացառութիւն մ'է մարդկութեան մէջ- յարատև աշխատութեամբ արժանի ըլլան ստոյգ գրագէտի՝ ստոյգ բանաստեղծի անուան, մարդ անկարելի է որ չարգահատի ան բազմաթիւ ինքնակոչ երիտասարդ գրագիտաց վրայ, որք չունին բնական հանճար, հետևաբար իրենց համար խիստ նուազ է ապագային իրրև գրագէտ մեծ անուն մը հանելու հաւանականութիւնը, և սակայն իրենց մի անհամ թարգմանութիւնը կամ հեղինակութիւնը գլուխ գործոց մը կը համարին ու ինքզինքին գրագէտ կը կարծեն։

Խե՛ղճ երիտասարդներ, արդարև ցաւալի բան է իրենց այդ համոզումը։ Ինչ կենսական ոյժ մը պիտի լինէին առևտրական կամ արհեստական աշխարհին մէջ։ բանի՛ ընտանեաց ապագան չտկուած պիտի լինէր, եթէ այդ հպարտութիւնը չունենային։

Եւ սակայն ճշմարտութիւնը իրենցը չէ։ Մեր դպրոցները չափն աւելի տեղ տուած են ու կը տան գրական ճիւղին։ եւ արդէն քանիցս ալ ըսուած է, նա՝ որ Լամարթինի, հիւկօի և այլ անունները լսած է, և կամ՝ մի քանի ոտանաւորները կարդացած, -թէև թերևս առանց լաւ մը հասկընալու,- նուաստութիւն չը՞ համարիր իրեն դարբինի մը փոքրը փչել, կամ մանկամ մը չրրին ըլալը։ Իր ստացած կրթութեան բնական հետևանքն է այս։ Ուստի և չը խորհելով իւր ապագային վրայ, և կամ լաւ ևս, իր ապագայն գրագիտութեան մէջ գտնել կարծելով, ինքզինք կը տայ գրական աշխատութեանց։

Այլ գրականութեան նպատակը գրագէտին զբօսանքը պէտք չէ ըլլայ, ինչպէս կը քարոզեր երիտասարդ հրապարակագիր մը։ եթէ գրագէտը՝ շահեկան և ազգին օգտակար երկ մը գրած ըլալու վստահութիւնն ունենայ, այդ բաւ է իրեն զբօսանք։ Գրագիտութիւնը՝ ժողովուրդը կրթելը, լուսաւորելը և անոր առաջնորդելը պէտք է ունենայ իրեն որքան կեռ նպատակ։ Եւ դպրոցն նոր ելնող համբակ ու անփորձ պատանւոյ մը գործը չէ ազգ մը լուսաւորելը։

Արդ, սա ժամանակս մէջ, յոբուսմ ամէն ոք որ գիտէ երկու բառ իրարու քով բերել, լրագրական հրապարակին վրայ անհամ թարգմանութիւններով, և երբեմն ալ աւելի անհամ հեղինակութիւններով ընթերցողին ժամանակն յուսկեան վատնուելուն պատճառ կ'ըլլայ, օգտակար գործ մ'ըրած ըլալ կը կարծեմ Գաղղիական կարևոր հանդիսի մը մէջ հրատարակուած կարևորագոյն յօդուածի մը մէջէն ընտրանք ներկայացնել ընթերցողին, դարուս նշանաւոր հեղինակաց կարծիքը գրականութեան վրայ։ Ասով ան յայտնի պիտի տեսնուի թէ դիւրին բան մը չէ գրագիտութիւն ըսուածը։ Պիտի տեսնուի թէ որչափ յարատև, անձանձիր ու խնամտ կերպիւ պէտք է աշխատի նա՝ որ գրագէտ ըլալու կոչումը կը զգայ յանձին և կամ կը փափաքի տա. ն։

Ահաւասիկ վերը յիշուած յօդուածը՝ համառօտիւ.

* *

Գ. Թէն՝ իւր Փիլիսոֆայիան Արուեստի է Ռանան անուն գեղեցիկ գործոյն մէջ մէկ քանի տողով կը բացատրէ թէ ո՛րչափ մեծ ջանք կը պահանջէ գրագիտութիւնն անոնցմէ որք զինք ճանչնալ կուզեն։

(8)

ՊԻՐ ԳԱՐԸ ԻՔԻ ԳՕՃԱ

ՄԻԻԷԼԼԻՑԻ

ԱԼՊՈՒՐ ՏԷԼԲԻ

ՄԻԻԹԷՐՃԻՄԻ

ՏԻԳՐԱՆ ԱԳԱՄԵԱՆ

Գարը գօճա՝ քիչիւք օթէլտէն Բօրնիքէ գատար կիտէն եօլը եայա եիւրիւմէք խաթէյիպ, քէնտի սէֆա ու սատատէլէրի կէօյա միւմքին օլարզը գատար ուզուն սիրմէք իչիւն աղը աղը եիւրիւյօրլար իտի։ Իհթիմալ քի, օ եէմեէյիվ պէօյիւք տէնիգի վէ գբրգբրմըզը եիւքսէք եաուլարը կէօրէրէք, սատատէթ ու բիֆահիյէթլէրինին սօնը կէլտիկինի վէ պուենան պէօյէ միւմքին լէթաֆէթինտէն մահրում օլաճագլարընը հրսս իտիյօրլար իտի։

Մատամ Գէլմանս Տարգուր Լուվսէէն գարիյէսինէ ավտէթ վէ միւվասէլէթ իթտիկի սըրատա, գօճասը էթիէն տախի պահրիյէ Նաղըրընն գալէմը մախսուսը զապիթինին օտասընա տուխուլ իտիյօր իտի։

Ֆրգաթին միւլազիմի էթիէն՝ մուամիլյէ զապիթէ խթապէն։ — Պէնի չաղրմըշ իտինիզ, գօմանտան։ Անիտ թրէնէ բաքիպ օլարագ գօշտուտ կէլտիմ։

Պահրիյէ եիւզպաշը Լէվժուա՝ օ վէման գալէմ զապիթիկի կիպի նաղիք պիր մէմուրիյէթի իչքա իթմէքտէ օլուպ, տէլիգանը զապիթի կէօրիւնճէ կիւ. լիմսէյէրէք տէտի քի,

—Շուրատա օթուրընը ատա սէօրլէնէլիմ, ազիզիմ Տարգուր։ Պուրատա սիզ խաթըրտան չըգամամըշսընըզ տրը։ Նաղը՝ սէնատքընզա չօգ մուհազաթինիզ օլարզընը պիլտիկինտէն, սիզի իչիւն պիր վէսիյէթ թէրազգէ արամըշ տրը։ Եէնի էվվէնտինիզ, սիզ վէ գարընըզ զէնկին տէյլիսինիզ։ սիզէ ալէա պիր մէվգի թէ. տարիք իթմէսիզ լազըմ տրը։

Էթիէնին գալսի՝ սէվինճինտէն չարբըյօր իտի։ Պահրիյէ օճաղընընը՝ պէօյիւք պիր արէ օլարզընը վէ պունատա պիլճիւմէմ զապրթանընը պիրպիրիյէ գարտաշ օլ. տրգալարընը պիլիյօր, վէ լաքին ամրլերինին քէնտի հագգընտա իպրազ իթտիք. լերի հիւսնիւ թէվճճհիւհտէն տօլայը միթէէսսիր օլըյօր իտի։

Մ. Լիէժուա՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ։ — Սիզէ անլաթայըմ։ Պահրիյէ Ֆէրիգի վէ Գօշինշին վալիսի ամրալ Տիւրրէ՝ Թօնքինտէ քիչիւք պիր սէֆէր թէրթիպ իթմէքտէ օլուպ, պունրն գօմանտասը՝ գօրվէթ միւլազիմի Ֆրանսա կարնիէինին էօհտէնինէ հէվալ օլընմըշ տրը։ Բարիզտէն մուամիլյէհէ իքի ֆրգաթին միւլազիմի կէօնտէրմէքտէտիյ քի պունլարրն պիրի սիզ, վէ տիկէրի էսքի արգատաշընընզ Պանի տիր։ Կարնիէինին թահրը գօմանտասընտա իքի թօր տուպասը, պիր պահրիյէ սիլահէնտաղ պէօլիւկի վէ պիր պահրիյէ բիյատէ պէօլիւկի պուլընըպ, պունլարտան սիլահէնտաղ պէօլիւկի սիզ, վէ տիկէր պէօլիւկէ Պանի խուսուսի գօմանտանլըգ իտճէքսինիզ։ Հոկտեմբեր էվվսիթինէ տօղրու ասաքիրը սէֆէրիյէ Սակոտան հարէքէթ իտճէկինտէն, օլ թարաֆա ազմէթ իթմէնիզ իչիւն հէնուզ իւչ պուչուգ այ վագթընընզ վար իսէ տե, նաղը պիր ան էվվէլ եօլա չըգմանընզը արզու իտիյօր։ Հալբի քի օրանրն հավասընա ալըշագ իչիւն ալթը հաֆթա քիֆայէթ իթմէյէճէնիզ տիր։

Էթիէն ճէվապ վերմէյօր իտի... Պու թէքլիֆի սիլա թէրէտտիւտ գապուլ իթմէսի՝ նամուսը իյճապաթընտան օտրընը կիպի, պու չէրէֆի մէմուրիյէթ իչիւն նիճէ ագրան ու էմսալի միյանընտան քէնտիսինին ինթիխապ օլընմասը՝ քէնտիսի. նէ պէօյիւք պիր լութֆ տախի սայըլըր իտի։ Լաքին չիմտի արթըգ գալսի մէ. սրրլէթտէն խալի օլուպ, անճագ չէտտա պիր սուրէթտէ մուզտարրպ օլըյօր իտի։ Պիր գաչ հաֆթալըգ սատատէթտէն սօնդրա Գէլմանտան մուֆարէգաթ իթ. մէք՝ քէնտիսինէ չօգ աղըր կէլիյօր իտի...։

Մ. Լիէժուա. — Օգոստոս էտէ հարէքէթիկ գարարլաշորբլմըշ օլմաղա, թուլօնտա թամիր իտիլմէքտէ օլան Վէրէր նամ հարպ սէֆինէսինէ բաքիպ օլա. ճագսընըզ։ Մէսմո՞ն մըրընըզ։ Շան ու չէրէֆ գազանանագ վէ ավտէթ ինիզտէ գօրվէթ միւլազիմի օլաճագսընըզ։ Նախ օլաճաղընընզ նէչանը իֆթիխար տա գալաշգա՝։

Կէնճ պահրիյէ զապիթի՝ վազիֆէսինտէն օլարզը իւղրէ ամրինէ պէյանը թէչէքքիւր էյլէտի։ պատէհու նաղըրընն գալէմը մախսուսընա մէրգուէթ արգատաշլարընն տախի թէպրիքեաթընը գապուլ իթմիքքտէն սօնդրա, եիւզիւ կիւլէրէք վէ լաքին գալսի քէնտէրլէնէրէք տախրէի նէզարէթտէն տիշարը չըգտը։ Գէլմանս նէ՞ սէօյլէյէճէքտի։ պէօյլէ պիր ուզուրսըզ խապերի վերմէք իչիւն չարուճագ Լուվսիէն գարիյէսինէ ավտէթ իթմէյէ ճէսարէթ իտուպ իտէմէյճէճինի էթիէն պիր ազ տիւշինտիքտէն սօնդրա նիհայէթ գարարընը վերիպ, ուզուն միւատէթ գարընընտան կիզլէյէմէյճէճկի պիր չէյի մէրգումէյէ պիլտիրմէյի թասարլարը։

Գէլմանս՝ նէ սէպէպէ մէպնի գօճասընընն նէզարէթէ չաղրըլարընը պիր ան էվվէլ անլամագ իսթէտիկինտէն, քէմալը մէսերրէթլէ մէրգումէն ավտէթինէ պէք. լէյօր իտի։

1876 սէնէսինտէ, եանի 18 սէնէ մուգատատէմ Շաթու Թարիգիյէ Լուվսիէնէ կիտիմէքտէ օլուպ, եօլճըլար օ կիւզել գարիյէյէ Շաթուտան պիր օճիպիւս ա. բրատասըյա նաղլ օլընընրլար իտի։ Գէլմանս իլե էթիէն՝ քիլիսէ մէյտանընտան պաղէն տէրուսինտէքի խանէյէ տօղրու կիտէրլեր իքէն, Գէլմանս սէօյլէյիպ կիւլմէքտէ օլարզը հալտէ, էթիէն պաշընը ասմըշ եիւրիյօր իտի։

Շաթուա մուվասէլէթ իթտիքտէ Գէլմանս՝ սէպէպը ճէլպի նէ՞ օլարզընը գօճասընա սիւվալ իթտիքտէ, էթիէն ուզուն ուզատիյէ նաղլ իթմէյիպ եալընըզ խայրը պիր խապեր օլարզընը սէօյլէտի։

Օմնիպուսին էթրաֆընտա պուլընան օն պէշ եիրմի գատար եապանճընընն էօ. նիւնտէ սիւքիւթ իթմէք տահա էյի իտի։ Հէր չէյի սէօյլէյէճէքտի ամմա խանէ. լերինտէ քէնտի օտալարը տէրունինտէ պուլընարզլարը վագթ սէօյլէյճէքէ, վէ քէնտի քէտէր վէ եա ըզտրբապլարընը քիմսէնին էօնիւնտէ ֆաշ իթմէ. մէյճէքէ իտի։ Բիմսէ կէլիպ քէնտիլերինի թանիպ իթմէմէք իչիւն Գէլմանս գա. բուրը սիւրմէյէտի, պիր գանարէ իւղերինտէ օթուրաբ, վէ եանընտա օթուրան գօճասընընն էլինի թուարագ տէտի քի,

—Շիմտի չարուգ նաղլ էթ պագայըմ թաֆսիլաթը։

Էթիէն. — Պէն սանա եալան սէօյլէտիմ։ Խայրը պիր խապեր եօգ տրը։ Օն պէշ կիւնէն Գօշինշինէ հարէքէթ իտճէկիմ։

Գէլմանս սաբատրը քէսիլէրէք։ — Սէօյլէ, տիւշարը տէհէթ օլարըմ աէյու գօրգմա, ճէհսուր օլաճաղրմ։ — տէտի, վէ էթիէն հիքայէսինի պիթիրտիքտէ Գէլմանս քէլամէ աղաղ իտէրէք տէտի քի,

(Յետոյ)

«Տասնվեց հինգ տարի պէտք է գրա-դէսի մը, որպէս զի ուսանի գրել, ո՛չ թէ հանճարով, -որովհետև չը սովրուիր այն- այլ յստակ ոճով, և բառերու կապակցութեամբ ու բացատրութեանց ճշգրտութեամբ և պատշաճութեամբ. ըստ որում սահմանած է նա ուսումնասիրել ասն-տասներկու հազար զանազան բառեր ու բացատրութիւններ, յուշագրել անոնց ծագումը, յարաբերութիւնն և իրարու հետ ունեցած խնամութիւնը, և այսպէս՝ ինքնատիպ յատակագիծի մը համաձայն ինորոյ կառուցանել բոլոր իր գաղափարներն ու ամբողջ իր միտքը։»

Թէն 15 տարի կը պահանջէ. ըստ Գալզագի այս ժամանակամիջոցը խիստ կարճ է. «Անկարելի է ինձ ինքզինքս տալ այս փառաւոր և կարի յարգելի լեզուին (Գերմաներէնի) ուսման, մինչեւ որ կատարելապէս չը սորվիմ Ֆրանսերէնը. Եւ տասնարու ուսումէ մը ետք այնչափ նուազ դիւրաթեամբ կը գտնեմ զայն, որ չեմ կարծեր որ մէջ, Ֆրանսացիքս, մեր լեզուն լաւ դիտնար. Եթէ զայն միայն գիտնայինք, լաւագոյն գիտցած պիտի ըլլայինք։»

Եւ յիրաւի Գալզագ իւր գրածներէն երբէք գոհ չէր. իւր տպագրական փորձերն որք ցայսօր պահուած կան, ասոր մէկ զօրաւոր ապացոյցն են. Այդ փորձերը միշտ տպագրելին կը դարձնէր անչափ սըրբագրութեամբք և յաւելուածներով բեռնաւորեալ, որ իւր այս ասի՝ ման դժուարին աշխատութեան ու դժնդակ հեղինակութեան հեռանոք, վերջին փորձը չատ անգամ առաջնոյն բնաւ չէր նմաներ.

Այսպիսի օրինակ մը ընտիր դասմ՝է անոնց, որք կը կարծեն թէ դրբագրելը կրնայ առանց չանքի համբաւ վաստակիլ. Խիստ հիմնաւոր է Գիւֆոնի սա խօսքը. «Հանճարը՝ համբերութիւն իսկ է։»

Գալզագ ևս համակարծիք է նմա հետեւեալ խօսքերով. «Գիւֆոն ըսած է, հանճարը համբերութիւն իսկ է. և յիրաւի համբերութիւնը՝ մարդուն քով՝ բնութեան իր ստեղծագործութեանց մէջ գործածած օրէնքին ամենէն աւելի նմանող բանն է։» Կոնդուրը եղբարք ևս իրենց Գաղափար և Զգայութիւն անուն գրքին մէջ գրած են. «Մի քանի անձինք ցուցած են թէ կամքը ո՛րչափ տաղանդ կրնայ տալ, և թէ համբերութիւնը ո՛ր աստիճան հանճար կրնայ փոխ տալ։»

Ցը Մէսթրը խիստ բացորոշ կերպիւ ցուցած է, թէ ի՛նչ պէտք է ընել յաջողելու համար. «Պատսել դիտնալ, յաջողութեան մեծ գաղտնիքն այս է։»

Ահաւասիկ ի՛նչ կը գրէ Էմիլ Զոլա. «Աշխատեցէ՛ք, ամէն բան յայդմ կը կայանայ։ Ձեր վրայ միայն վստահեցէք. դուք ձեզի ըսէք որ եթէ տաղանդ ունիք, ձեր այդ տաղանդն՝ ամենէն աւելի լաւ գոցուած դուռները պիտի բանայ ձեր առջեւ, և զձեզ այնչափ վեր պիտի բարձրացնէ, որչափի որ արժանի էք։» Ուրիշ տեղ մը կրսէ. «Սկսնակի մը համար ամենէն մեծ դժբաղդութիւնը շուտով յաջողիլն է. Պէտք է գիտնալ որ ամէն հիմնաւոր համբաւի ետեւ քսան տարուան չանք և աշխատութիւն կը գտնուի։»

Մարդուս միտքը միշտ միւնոյն նպատակին վրայ կեդրոնանալով, կրնայ հրաշալի արդիւնքներ յառաջ բերել. որ մը նեւտոնի հարցուցին՝ թէ ի՞նչ միջոցով յաջողած էր այսչափ արտաքոյ կարգի գիւտեր ընելու. «Միշտ անոնց վրայ մտածելով» պատասխանեց նա։

Վերջին դարու նշանաւոր հեղինակներէն ամենէն աշխատասէրներն էին Մոնթէսքիէօ և Ժան Ժագ Բուսսօ։ Առնոց առաջինը իւր Ոգի Օրէնքներուն գրքին առիթ բան՝ է. «Դուք այս երկը քանի մը ժամն պիտի կրնաք կարդալ, բայց նա ա՞նչափ մեծ աշխատութիւն պատճառած է ինձ, որ մարդս սպիտակացած են։» Գալով Ռուսսօի, բաւական հրահանգիչ մանրամասնութիւններ կան սա կետին վրայ թէ ի՞նչպէս կը ժողվէր նա իւր գաղափարներ. իւր Խոստովանանքներ մէջ այս մասին կարի շահեկան հատուածներ կան. «Երկու գրքեթէ անմիանալի բաներ կը միանան յիս չը գիտեմ թէ ի՞նչպէս. Երանդուն խառնուածք մը և բուռն կիրքեր. սակայն հակառակ ասոր, գաղափարներս դանդաղօրէն կը ծրնին և չեմ՝ թ են, ու խիստ ուշ կը ներկայանան։» Ինչ մը անդին. «իմ գաղափարներս գլխուս մէջ անհաւատալի դժուարութեամբ կարգի կը դրուին։ Աղօտ կերպիւ չըլան կընեն, մինչեւ զիս զգածեցնելու և յուզելու աստիճան կը բարձրանին, և բոլոր այս յուզմանց միջոցին բան մը յստակ կերպիւ չեմ կրնար տեսնել, ու բառ մը չեմ կրնար գրել. պէտք է որ սպասեմ։ Անդգալաբար այս մեծ չարժումը կը հանդարտի, այս քաոսը կը պարզուի, ու ամէն բան իւր տեղը կը գտնէ, բայց յամր կերպիւ, և երկար ու խառնակ յուզումէ մը ետք։» Ինչ մը աւելի հետուն կըսէ. «Ակսիլ յառաջ կրգալ գրելու մասին զգացած դժուարութիւնս։ Իմ սրբագրուած, ողտուած, և անընթեռնելի ըլլալու ատիճան խառնակ ձեռագիրներս կը ցուցնեն թէ ո՞րչափ մեծ աշխատութիւն առթած են ինձ։ Ձեմ ունեցած ձեռագիր մը, զոր մաքրոյ յանձնելէս առաջ չորս հինգ անգամ ընդօրինակել ստիպուած չըլլամ։ Երբէ՛ք գրիչը ձեռքս, և գրասեղանին առջեւ նստած բան մը չեմ կրցած ընել։ Պտոյտ ատեն, ժամերու և անտառներու մէջ, և գիշերը անկողնոյս մէջ անքուն անցուցած ատենս է որ իմ ուղեղիս մէջ կը գրեմ։ Եւ կրնաք երեւակայել թէ ո՞րչափ դանդաղօրէն կը լինի այս, մանաւանդ այնպիսի մէկու մը համար որ բացարձակապէս զուրկ է յիշողութենէ, և իւր ամբողջ կենաց մէջ չէ կրցած վեց տող ոտանաւոր բերան սովրիլ։ Այնպիսի ժամանակներ ունեցած եմ, որ հինգ վեց գիշերներ գաղափարներս գլխուս մէջ դարձած ու դարձած են, թուղթի վրայ գրելու արժանի վիճակի մէջ գտնուելէ առաջ։»

Մեր դարուն մէջ ալ ժրաջան աշխատողը նուազ չեն եղած. Գալզագ, որ իրապաշտ դպրոցին մէջ Ֆլօպէրի նախորդն է, իւր գրութեանց համար նուազ չէր աշխատեր։ Քիչ մը վերն առիթ ունեցանք զայս հաստատելու. Երբ գործի կը սկսէր՝ իւր սենեկին մէջ կ՝առանձնանար, և մինչեւ որ իւր աշխատութիւնը չ՝աւարտէր՝ հոնկէ դուրս չէր ելներ։ Այս ուղեղային յոգնութեան միջոցին իւր դուռը գոց կը մնար ամենուն, մինչեւ իսկ իւր ամենամտերիմ բարեկամաց համար. և օրուան 24 ժամերէն 18ը կը յոգնէր չարաչար, ուշիրբեւ կազդուրիլ՝ մեծաքանակ սուրճ կը խմէր։ Իւր աշխատութեանց հետ վերաբերութիւն չունեցող զբաղումներն այն աստիճան հեռու կը մղէր, որ նոյն իսկ չէր բաներ այն բազմաթիւ նամակներն, որ նոյն իսկ ամէն օր իւր գրասեղանին վրայ կը դիզուին, և զանոնք կարդալն, այն գրական գեհենէն ազատելն եւքի կը թողուր։

Զոլա՝ այն նշանաւոր իրապաշտ վիպասանն ալ չատ դիւրութեամբ չը գրեր. զի ժամը մէկ երեսէն, և ամբողջ օրուան մէջ չորս երեսէն, աւելի բան չարտադրեր։ Ցամառութեամբ կ՝աշխատի, չըշպատեալ այն ծանրութիւններով զորս հաւաքած է երկար և համբերատար խուզարկութիւններէ ետք։ Անգամ մը ըսած է. «Երբէք լաւ չեմ գտներ ոչ յատակագիծը, ոչ մանրամասնութիւնները, ոչ ոճը և ոչ բառերը։ Եթէ չ՝ունենայի ի ներքս յիս այն կրծող որդը որ զիս կը յոյսոտ, այն տարակոյսը որ զիս կը տանջէ ու կը տխրեցնէ, իմ առողջութիւնս այն չափ խանգարեալ պիտը ըլլար։

Զարաչար կերպով կ՝աշխատիմ, և չեմ յաջողիր փափաքածս ընելու և մշտ դժգոհ եմ. ահա այս է ճշմարտութիւնը։»

Կի տը Մօբասան սպէս կը խօսի Ֆլօպէրի համար. «Սա բացարձակ համոզումն ունենալով թէ բան մը բացատրելու համար միայն մէկ ձեւ մը կայ, զայն որոշելու համար մէկ բառ մը, զայն որակելու համար մէկ ածական մը, և զայն ոգեւորելու համար մէկ բայ մը, ինքզինքն ամէն մէկ խօսքի մէջ այս բառն, այս ածականն և այս բայը գտնելու անխոնջ աշխատութեան կը տար։»

Այսչափ տաժանակիր աշխատութենէ մը ետքը երբ նախադասութիւն մը գրեր, չէր կրնար ընդունիլ, որ անկէ բառ մը փոխեն։ (Ֆլօպէր այս մասին Զոլայի հետ մեծ նմանութիւն մ՝ունի)։ Երբ օր մը կարդացին իւր բարեկամաց Անէզ-ոյբ-ը վերնագրով պատմութիւնը, քանի մը դիտողութիւններ և քննադատութիւններ ըրին տասը տողէ բաղկացեալ հատուածի մը վրայ։ «Իրաւունք ունիք, պատասխանեց, ամբողջ պարբերութիւնը փոխելու է։» Նոյն իրիկուն իսկ գործի ձեռնարկեց, ամբողջ գիշերն անուն անքուց, տասը բառ բարեփոխելու համար քսան թերթ թուղթ սեւցուց ու սրբագրեց, ու վերջապէս բնաւ չը փոխեց զայն. որովհետեւ չը կրցաւ յօրինել ուրիշ պարբերութիւն մը, որուն ներդաշնակութիւնը գոհացուցիչ երեւնար իրեն։»

* * *

Աւելորդ չատախօսութիւն մ՝ըրած պիտի ըլլայի, եթէ գրելու արուեստին կարծուածին չափ դիւրին բան մը չըլլալը ցուցնելու համար, ասոնց վրայ իմ կողմէս դիտողութիւն մ՝աւելցնէի։ Ուրիշ բան մը չը մնար ինձ ուրեմն, բայց եթէ յօդուածիս սկիզբն ակնարկուած նորեկ գրագէտներուն խղճին կոչում մ՝ընել, որպէս զի հրապարակին վրայ յօդուած մը նետած ատեն ամէն բանէ առաջ ժողովրդեան օգուտն իրենց աչքին առջեւ ունենան։

Թոլսթոյ ըսած է. «կատարեալ գրագէտ մ՝ըլլալու համար երեք բան անհրաժեշտ է. նախ և առաջ գրագէտն ըսելու բան մ՝ունենալու է. երկրորդ պէտք է զայն լաւագոյն կերպով բացատրել գիտնայ, և երրորդ պէտք է անկեղծ ըլլայ։»

Ա-ԵՐԷ-Թ. ԿԷՂԷՐԵԱՆ

Սկիւտար

ՍԱՄԱԹԻԱ

Տէրմի զըմբնտա Թարաֆըմզդա վարիտ օլան պիր մէքթուպ աբր.

Տէր խմբագիր,

Հաճեցէք հիւրընկալել հետեւեալն Ձեր պատուական օրաթերթին մէջ, որ վասն կը մատուցանեմ կանխաւ մեր անկեղծ շնորհակալութիւնն։

Երէկ, որպէս արդէն հրատարակուած էր լրագրաց միջոցաւ, Սամաթիոյ Ն. Վարդուհեան վարժարանի մէջ կատարուեցաւ հանդիսաւորապէս՝ Մանկապարտէզի բացումն ընդ նախագահութեամբ Դեր. Կէորգիւրգեան Ս. Հօր, ի ներկայութեան քահանայից դասուն և երկսեռ բազմութեան մը։

Թաղական Պատ. Խորհուրդն՝ որ նախաձեռնութեամբն իրականութիւն կը գտնէ այսօր սոյն՝ ի բազմաց ըղձացեալ հաստատութիւնն, աշխատած էր հանդիսին պէտք եղած պատշաճութեամբ կատարուելուն, և իւր անդամոց ամբողջութեամբը ներկայ էր հանդիսին, որոյ բացումն կատարուեցաւ առ Օգոստափառ Սուլթանն ձօնեալ երգով մը՝ զոր երգեցին աշակերտուհիք և հանդիսականք յոտնկայս ունկնդրեցին։ Յետ որոյ Մեծ. Միհրան էֆ. Արիկեան՝ ի դիմաց իւր պաշտօնակցաց, մի քանի խօսքով բացատրեց Մանկական Պարտէզի հաստատութեան պէտքն ի մէջ, և յանձնեց նորա բարգաւաճումն և զարգացումն Դեր. Ս. Հօր բարեմասնութեանց։

Աշակերտելի սանունք ներկայացան ապա. մի քանի երգերէ, մի ճառախօսութենէ ազարագալին յարմար մենախօսութենէ մը վերջը՝ Դեր. Ս. Հայրն օրհնեց ներկայացեալ սանունքն, մաղթելով նոցունց շնորհ և իմաստութիւն, և մինչդամայն յարատեւութիւն սոյն նորահաստատ պարտիզին, որ արդիւնք և պտուղ պիտի լինին անշուշտ միայն պատկ այն շատ մը հոգածութեանց, զոր ցայս վայր շռայլեց աննախանձ Թաղ. Պատ. Խորհուրդն, և զոր պիտի չարունակէ անտարակոյս պահելու համար զայն ի բարեկարգութեան, և ի զարգացեալ վիճակի։

Ցաւարտ հանդիսին, հանդիսականք շաքարեղէններով մեծարուեցան։

Ուրախ եմք որ Պատ. Թաղ. Խորհուրդը կարեւոր թերի մը լեցնելու մեծահոգութիւնն ունեցած է, և այսու հաստատութեամբ կուտայ մեզ միանգամ ընդ միշտ նոր փորձ մը իւր ուսումնասիրութեան, որ իւր մրակ նպատակէտն եղած է յօրէ անտի իւր պաշտօնավարութեան մէջ ոչ այլ ինչ կը մնայ բայց եթէ յայտնել մեր երախտագիտութիւն ու բարեմաղթութիւնքն ի յաջողութիւն ձեռնարկին։

12 մարտ 1892

Սամաթիա

* * *

ՄԻԽԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Բէմի գօլճրլարը՝ Պէօյիւք Զէքմէճէ գազասընտա Անարշէ գարիէսինտէ 400 քիլօ գաչագ թիւթիւն իլէ գաչագճրլարը տերտէսթ իթմիշլեր տիր։

—Գիւշիւք Զէքմէճէ գազասընէն հապսխանէսի՝ մէվճուտ մահպանլարը սըղմասընա ղարը քեսգի օլտըղընտան, մահպանսիզը մէրգունէն 25 նէֆէրի տիւն Տէրսաատէթէ կէօնտէրիլէրէք հապսխանէի ումումիյէ նագլ օլընմըշ տըր։

—Սալթանաթը Սէնիյէնին Սըրպիսքանտա Գրակուէվդա չէհպէն տէրի Ալի Նուրի էֆ. Եվվէլքի ագշամ մահալը մէմուրիյէթինէ ազիմէթ իթմիշ տիր։

—Կէչէն 307 սէնէսի զարքընտա Պրուսա վիլայէթինտէ 3241 խանէտէ 14546 նուֆուս մուհաճիր իսքեան իսլիմիշ տիր։

ԲՕԼ ՖՕՅԱՃԵԱՆ

ՍԹԱՄՊՈԼ ՃԷԼԱԼ ՊԷՑ ԽԱՆԸ ԻԹԹԻՍԱԼԻՆՏԷ

Ն՝ 1 մաղազա

Գալաթատա Եիւքսէք Գալտըրըմտա 80 նումէրօլը մաղազատա մուգիմ՝ կէօզէ, ճէրրահլըղա վէ էէնի տօզմուշ չօճուգլարըն իսթիմալինէ մախսուս աւէսթի ու էտէվաթ սաթան Մ. Բոլ Ֆոյոնէան, միւշթէրիլէրինէ պիր սուհուլէթ օլմագ իւզրէ Սթամպոլտա Ճէլալ պէյ խանը իթթիսալինտէ Ն՝ 1 մաղազատա պիր մուսթաղամ չիւպէ քիւշատ էյլէմիշ տիր։

Պունլարտան պաշգա մէղքիւր մաղազատա Գալաթատաքի մաղազատա պուլընտըղը կիպի, եումուշագ վէ սէրթ լասթիգատէն եարըմըշ միւխթէլիֆ աւէսթի, գասըգ պաղլարը, չիրինկալար, էլէքթրիգ մաքինալարը, պարօմէթրօ, թէրմօմէթրօ վէ սաիրէ ուճուզ ֆիյաթլա սաթըլմագտա տըր։

Էնվալ ճինս չէլիքտէն մէ ալթունատան կէօղիւքլէր տախի մէվճուտ տըր։

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԲԱՌԱՐԱՆ

ԹՈՒՐՔԵՐԷՆԷ Ի ՀԱՅԵՐԷՆ

Բառք 20,000

Գին 5 ղրշ. (կազմեալ)

Լիսանը Թիւրքի մուսլիմինէնէն Գալաթեան Պողոս էֆէնտինին Թէէլիֆքէրտէսի օլան իշպու էսէր՝ Թիւրքէ լիսանը Թաալիմ ու Թէտրիս իտէնլէր իշիւն զայէթ էլվէմ պիր քիթապ տըր։

Իշպու լուղէթ քիթապը՝ քէնտի մանի հագրգիռէրիյէ պիր խալը ֆէնտի վէ սէնաի լուղաթ վէ Թապիրաթը տախի հավի տիր։

Էվլատը վաթանա պիր սուհուլէթ իպրազիթմէք իւզրէ ֆիյաթընը տաէթա քեղզըմը վէ ճիտիյէսի բահասը տիմէք օլան 5 ղրշ թէնզիլ իթմիշ տիր։

Մէրքէզը ֆիրուխթը՝ Պապը Ալի ճատէսինտէ Շէրքէթը Միւրէթթիպիյէ մաթպասը տըր։ Երմէնի քիթապճիլարընա տախի պուլընը։

ՍԳՕԹ ԵԱՂԸ

Տէրսաատէթ 25 սեպտ. 1885

Մ. Սգօթ վէ Մ. Պօշա,

Սիզին «Էմիւլիյոն Սգօթ» նամ թէրթիպինիզի գուլլանմայա պաշլատրըմտան պէրու, մէղքիւր թէրթիպին սըրամա վէ գանսըզլըգ կիպի չօճուգ խասթալըգլարընտա բէք չօղ տէֆա հիւսնիւ նէթիճէսինի խթիհսալ էյլէմիշիմ տիր։

Իմտի պէնիմ էֆքեարըմա, իշպու խօշ վէ ֆախէպաթչ թէրթիպ՝ տախտա Մօրինա պաղգ եաղընա թէրթիկ օլընմալը տըր։ Պինաէն ալչկ պէն տախանը պու սուրէթլէ թավսիյէ իտէրիմ։

Օրտուի Հիւսայուն

աթբպպաի սալըգտասընտան

Տէֆթէր Ա. Արդեարտ

ՖԻՆԱ-ԼԱՐՕՇ ՖԷՐԻՄԻՆԷՕ

Ֆէնինը թըպպ՝ նարին վիճուալը չօճուգլար իլէ միասէ ֆէսատընա միւպթէլա օլան գասընարա գընագընա իլէ Ջէլիք Թիասընը թէրճիկ իտէր քի, պունդն հէր իքիսի տէ Ֆինա-Լարօշ Ֆերիմինիս թէրթիպինէ միւքէմմէլէն մէվճուտ տըր։ Մէղքիւր թէրթիպին հիւսնիւ թէէսիրի սէրիան միւահէտէ օլընտըղը կիպի, լէզզէթի տէ էն կիւճ իլաճ իշէնէր իշիւն պիրէ խօշ տըր։

---

(26)

ԱՆՁԳԱՄՈՒՀԻՆ

ԳՐԵՑ

ՍԻԼՈՒԱՆ

—Այո՛։

—Ուր լինելը գիտե՞ս։

—Այո՛։

—Լա՛ւ... չա՛տ լաւ։ Կարդուած է։

—Ո՛չ։

—Մինա՞կ կապրի,...

—Ո՛չ, աղջիկ մ՝ունի Դիւլի անունով, իսկ իւր անունն է Խաթուն, սակայն գիւղացիք ձիւռ կանուանեն։

—Ձիա՞ն։

—Այո՛, Ձիան կըսեն... նստած գիւղը գրեթէ իւրն է, որովհետև բոլոր չինականները պարտական է ըրած։

—Ես լաւ եմ այդ անունը... Ձիա՛ն, հէ՛։

—Դուս այն ըսէ, եղբայր Տիկո՛, հօրդ աւանդած գանձը ի՞նչ ըրիր, յանձնեցի՞ր ազգականիդ։

—Ո՛չ, միայն ես գիտեմ...։

—Լաւ ես ըրած...։

—Ազգականս արժանաւոր մարդ է, ամէն տարի իւղ, պանիր, մեղր, հանդերձ, քանի մ՝ոսկի փարայ կը բերէ ինծի, ես ալ կը ցրուեմ աղքատ միաբանութեան, տէր Լոսոմ։

—Մեղրն ի՞նչ է...։

—Եթէ Աստուած ողջ պահէ, այս օրերս կը տեսնես ինչ լինելը... տնաչէ՛ն, դու զայն ըսէ... Ձիան աղջիկը կարդեի՞ է... ուրեմն աղջի՞կ է եղեր իմ զաւակս։

—Այո՛, զաւակդ աղջիկ է և լաւ աղջիկ, իւր մօրը հակապատկերը... իսկ պատմութիւնը վաղը կը պատմեմ։

ԳԼՈՒԽ Թ.

ԱԶԱՐԻԿ ԿԸ ԲԱՑՈՒԻ

Երկրորդ օրը երեք բարեկամք հաւաքուած էին վերստին Հաչի-Տիկոյի բնակարանը։ Նա պատրաստած էր Թէյ։ Հաց ու պանրով ընթրեցին և սկսեցին զօռ տալ Թէյին, ոչ թէ մի կամ երկու, այլ՝ եօթ ուրգաւաթ իրարու վրայ պարպեցին։ Հաչի-Տիկօ քրտնեցաւ տաք տաք խըմելուն պատճառաւ։

Եպիսկոպոսը, որի միակ յանցանքն էր Թէյ խմելը, լռութիւն կը պահէր շարունակ, եթէ խօսէին՝ կը խօսէր, եթէ լուռ մնային՝ ինքն ալ լռին կապասէր կամ կաղօթէր մտովի։

—Եղբայր Ազարիկ,—լռութիւնը խզեց Տիկօ,-երէկ անհուն հետաքրքրութեամբ վառեցիր, բորբոքեցիր ինձ։ Երբ ըսիր թէ կը ճանչես Մէյմօն, թէ իմ աղջիկս մեծացել, շնորհալի աղջիկ մ՝է եղեր, ի՞նչպէս ըսեմ, ես նոր մարդ մ՝եղայ, կարծես խոր քնէ մը զարթնելով չորս կողմս նայեցի և առաջին անգամ է որ կը խորհիմ... կը խորհիմ շատ բաներ...։

—Զը լի՞նի թէ աշխարհային կենաց լեղի յորձանքը կուգես նետուիլ վերստին...։

—Ի՞նչու ստեմ... այո՛, կուզեմ դառնալ Մէյմօն, աղջիկս յափշտակելով Սասուն տանել, անտեղ բնակուիլ մինչեւ ի մահ։

—Ներելի՞ է, Սրբազան,—հարցուց Ազարիկ։

—Այո՛, ներելի է, եղբայր Տիկօն անապատիս մէջ ապաշխարող է, ոչ թէ վարդապետ։ Ապաշխարող եղբարք ազատ են իրենց ուզած, յարմար դատած ժամանակ հրաժարիլ միաբանութենէ։

—Տնաչէ՛ն,—ժպտելով ըսաց Տիկօ,-չե՞ս իմացեր. «Կայ անապատի՝ չկայ աշխարհի, կայ աշխարհի՝ չկայ անապատ։»

«Ես կրնամ աշխարհի մէջ ևս արդար ապրիլ։ Եթէ ունենամ կամք և աստուածասիրութիւն։

—Համամիտ եմ քեզ, եղբայր Տիկո՛։

—Է՛, եղբայր Ազարի՛կ, թո՛ղ այդ խորհուրդները այժմ մի կողմ մը-նան, պատմէ՛ քո պատմութիւնդ։

—Խօսքս պիտի յարգեմ, ազնիւ Տիկո՛, պիտի պատմեմ ըսածս։

Մտաղբաղ եպիսկոպոսը հաղալով, իսկ Տիկօ Ազարիկի դէմ չդնելով հետաքրքրութեամբ ունկնդրելու տրամադրութիւնները յայտնեցին։

—Նախ քան Ձիանի արկածը,—ըսաց Ազարիկ հառաչելով,—ձեզի պիտի խօսիմ կամ պատմեմ երիտասարդի մը պատմութիւնը որի կեանքը խաղալիկ կը դառնայ Մէյմօի ձեռքը։ Տիգրանակերտցի նշանաւոր հարուստներէն մէկը վախճանելով իւր միակ որդւոյն կը թողու մեծ գումար մը։ Պատանի հարուստը, որովհետեւ՝ չունէր հայր ու մայր և ինքը ամուսնացած չէր, հալբենի ագարակներ, տներ, կրպակներ վարձու տալով, 1000 ոսկի միայն իւր հետն առած ճանապարհորդութեան կելնէ լոկ զուարճանալու յուսով։ Այս երիտասարդը հազիւ 24 տարեկան կար։ Ինք կայտառ, թուխ, զուարթ անձ մ՝էր, որովհետեւ տեսած չէր թշուառութիւն, աղքատութիւն։ որովհետեւ մեծացած էր գուրգուրանքով, փայփայանքով, ճոխութեան մէջ, այդ իսկ պատճառաւ մանկական սիրուն թարմութիւն և շնորհ ունէր իւր դէմքը։ Նա ճանապարհորդեց վեց ամիս՝ սկսելով Փոքր-Ասիոյ սահմաններէն, Միջերկրականի կղզիներէն չըմեցաւ մինչեւ Փոքր-Ասիոյ գանազան քաղաքները։ Նա երբոյն մէն ուզեց երթալ Վան, չըմեր բոլոր վանքերը ու աւանները, անտի վերադառնալ իւր հայրենիքն Տիգրանակերտ։

—Ներելի՞ է, Սրբազան,—հարցուց Ազարիկ։

—Այո՛, ներելի է, եղբայր Տիկօն անապատիս մէջ ապաշխարող է, ոչ թէ վարդապետ։ Ապաշխարող եղբարք ազատ են իրենց ուզած, յարմար դատած ժամանակ հրաժարիլ միաբանութենէ։

—Տնաչէ՛ն,—ժպտելով ըսաց Տիկօ,-չե՞ս իմացեր. «Կայ անապատի՝ չկայ աշխարհի, կայ աշխարհի՝ չկայ անապատ։»

«Ես կրնամ աշխարհի մէջ ևս արդար ապրիլ։ Եթէ ունենամ կամք և աստուածասիրութիւն։

—Համամիտ եմ քեզ, եղբայր Տիկո՛։

—Է՛, եղբայր Ազարի՛կ, թո՛ղ այդ խորհուրդները այժմ մի կողմ մը-նան, պատմէ՛ քո պատմութիւնդ։

—Խօսքս պիտի յարգեմ, ազնիւ Տիկո՛, պիտի պատմեմ ըսածս։

Մտաղբաղ եպիսկոպոսը հաղալով, իսկ Տիկօ Ազարիկի դէմ չդնելով հետաքրքրութեամբ ունկնդրելու տրամադրութիւնները յայտնեցին։

—Նախ քան Ձիանի արկածը,—ըսաց Ազարիկ հառաչելով,—ձեզի պիտի խօսիմ կամ պատմեմ երիտասարդի մը պատմութիւնը որի կեանքը խաղալիկ կը դառնայ Մէյմօի ձեռքը։ Տիգրանակերտցի նշանաւոր հարուստներէն մէկը վախճանելով իւր միակ որդւոյն կը թողու մեծ գումար մը։ Պատանի հարուստը, որովհետեւ՝ չունէր հայր ու մայր և ինքը ամուսնացած չէր, հալբենի ագարակներ, տներ, կրպակներ վարձու տալով, 1000 ոսկի միայն իւր հետն առած ճանապարհորդութեան կելնէ լոկ զուարճանալու յուսով։ Այս երիտասարդը հազիւ 24 տարեկան կար։ Ինք կայտառ, թուխ, զուարթ անձ մ՝էր, որովհետեւ տեսած չէր թշուառութիւն, աղքատութիւն։ որովհետեւ մեծացած էր գուրգուրանքով, փայփայանքով, ճոխութեան մէջ, այդ իսկ պատճառաւ մանկական սիրուն թարմութիւն և շնորհ ունէր իւր դէմքը։ Նա ճանապարհորդեց վեց ամիս՝ սկսելով Փոքր-Ասիոյ սահմաններէն, Միջերկրականի կղզիներէն չըմեցաւ մինչեւ Փոքր-Ասիոյ գանազան քաղաքները։ Նա երբոյն մէն ուզեց երթալ Վան, չըմեր բոլոր վանքերը ու աւանները, անտի վերադառնալ իւր հայրենիքն Տիգրանակերտ։

(Շարունակելի)

ՇԱՐԳ ՇԲՄԵՆՏԸՊԵՐԼԷՐԻ

Իլ.

Պիր Թարաֆտան Տէրսաատէթ, Էտիրնէ վէ Սէլանիք, վէ տիկէր Թարաֆտան Բարիզ պէյնինտէ Արլպէրկի վէ Զուիցցերիա Թարիգիլէ տողրուտան տողրուլա եօլճու վէ էշեա նագլի իշին 1889 փետր. 1էն պէրու մէրի իլ իճրա պուլընան Թարիֆանըն կէլէճէք ալաֆր. ապրիլ 1էն իթիբարէն ֆէսխ ու իլղա օլընըպ, անըն եէրինէ տիկէր պիր Թարիֆա մէվգրի իճրայէ գօնուլաճաղը, վէ պու եէնի Թարիֆանըն տահա նօգտան իւճրէթլէրի հավի օլաճաղը՝ ճիմլէյէ մալիւմ օլմագ իւզրէ իլան օլունը.

Երինէ ադի Թարիխտէ պիր Թարաֆտան Տէրսաատէթ վէ Սէլանիկ վէ տեկէր Թարաֆտան Տուվր վէ Պրիւքսել պէյնինտէ Լիւքսէմպուրկ-Սթրազպուրկ-Զուիցցերիա-Արլպէրկ Թարիգիլէ տողրուտան տողրուլա եօլճու վէ էշեա նագլի իշին ենէն պիր Թարիֆա մէվգրի իճրայէ վագ օլընաճագ տրը.

Պուլեատ զիքր օլընան մուխթէլիֆ օթաստիոնլարը Թարիֆա իւճրէթ. լուրի պէրվէճճը աթի տիր.

	ԱՌԷ ՊԻԼԷՐ		ԷՏՐԵԼԷԲ ՊԻԼԷՐ	ԱՌԷՎԵՐ ՎԷ ՎԵՐԷ ՊԻԼԷՐԻ	
	1ՆՇԻ ֆրանկ	2ՆՇԻ	1ՆՇԻ-2ՆՇԻ ֆրանկ	1ՆՇԻ ֆրանկ	2ՆՇԻ
Տէրսաատէթ-Բարիզ	355.05	253.35	269 95	577.30	418.25
Էտիրնէ-Բարիզ	308.30	218.25	234.85		
Սէլանիք-Բարիզ	298.05	210.55	227.15		
Տէրսաատէթ-Տուվր	384.95	279.30			
Սէլանիք-Տուվր	327.95	236.50			
Տէրսաատէթ-Պրիւքսէլ	359.60	259.05			
Սէլանիք-Պրիւքսէլ	302.60	216.25			

Զիկրատ մալիւմաթ ալմագ իշին Տէրսաատէթ, Էտիրնէ վէ Սէլանիք սթամբոլներընա միւրաճաաթ օլընա.

Տէրսաատէթ 24 մարտ 1892 — ՄԻՒՏԻՐԻՃԷԹ

ՍԱՐՊԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՖՕՐՍԱԼԸ

Լօնտրա 24 մարտ.

Ոնպլ. էհտամը Ինկ. Լիր.	95-63
Ցամ. էհտամը աչըլըը	19 62
» » գաբանտը	19 50
» » Սէրի Ա	46-
» » » Գ	27-¼
» » » Ս	19-⅝
Թօման 1871	5-
Ցամանը Գանգասը	12-
Ռուսիա խթիգրադը	103-⅜
Մըսրը տուլ. մուխթահրաչ	96-⅜
» խմթխադը	100-½
Հարբ Սանկէ Մըսրը	96-½
Թելիկա խթիգրադը	103-
Գուլիտա խթիգրադը	80-½
Ֆոնտիս Բարիզ 3 տոյ վատէ	25 35-60

Բարիզ 24 մարտ.

Ֆրանս. էհտ. 5 % Ֆր.	96 50
» » 4½ %	105-50
Եէնի Ցամ. էհտամը աչըլըը	19 75
» » գաբանտը	19-80
Մուսատէլէ	
Սէրի Գ.	27 90
» Ա.	20-
Բուսիէլի լիմիտինտիէրը	74 75
Օսմանի	318-12½
Ցամանը Բէյճիսի էհտամը	353-75
» Գանգասը	552 50
Ֆրէնտ Լիոնէ	77-75
Ֆրէնտ Ֆոնսիէ	120 75
Գօնթրուար ա'էսգոնթ	485 75
Սիւէվէյէ գազոնը	274?
Ռիալիա էհտամը	87 97½
Մըսրը ֆոնտ. մուխթասար	407 50
Բռօրէնէ Թիւրքի	415
Ռուսիա 6 % 1870	-
Ֆոնտիս 3 տոյ վատէ	25- 0

Վիէննա 24 մարտ.

Լօնտրա իւզէրինէ գա'զանը	119 30
Բուսիէլի լիմիտինտիէրի ֆի.	37 80
Ցամանը Բէյճ գազոնը	161-75

ԳԱԼԱԹԱ ՖՕՐՍԱԼԸ

Էհտ. ուս. տիւն ագչ. գաբ.	21-22
» » » էն եուքսէք	21 26½
» » » էն ալչաք	21 08
Գու սոռաստ աչըլըը Գ.	21-22
Թամվիլթը Օսմանիէ	76 20
» » » էն եուքսէք	17-50
» » » էն ալչաք	76 16
» » » աչըլըը Գ.	76 30
Այէք Ա.	46
» Գ.	27-10
» Գ.	21 25
Բուսիէլի լիմիտինտիէրի	74 25
Ագչէ ֆոթիկ	-
Բէյօր Նբ.	-
Հէվալէսխա »	10-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՏԻԹՆԵՐԸ

Իրէսի ժէնէրալ	7 06
Ընթամոլ պանգասը	4-03
Սուէզէթ ժէնէրալ	4-12
Բէժի ազսիոնը	15-38
Ֆրամվայ	6-05

ԱԳԶԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Ցամ. լիրասը 100 գրշ.-տան	Դէյնը Բէյ	
Պէյազ մէճիտիէ Ֆորգը		108-15
Մէքթուբիք »		98-20
Պէնլիք »		102-
Ալթընլըգ »		102-
Ինկիլիզ Լիրասը		110-08
Ֆրանսէզ ալթընը		87-21
Բօլ		89-35
Ֆրէմթց ալթունը		85-10
Դարպոն գայմէսի		5 97

ԹԱՄԱՔԻՃ ՓԵՆԱՂԻՏՐ

50) լիք քեսգրը	-
50) » »	22-
100) » »	-
500)» »	-
1000)» »	19-
(10000)»	17-

ԳԱՄԳԻՕ

Լոնտրա	110-⅛
Բարիզ 3 տոյ վատէ	22-90

ԻԼԱՆԱԹ

Կազխանէի Ամիրէէ միւհէտտէն ինչա օլունաճագ հավուզ մաղլին արդէն 40 վէ ուսգէն 1էն 10 մէթրօյա գատար մաղլինտէ պուրնան թիւրապրն հաֆրիյէ վէ նագլիւէսի մագթուն իհալէ գըլընաճաղը հիհէթլի, միւճագասը տերտեսթը իճրա իսիկինտէն, չէհրը հալը բումինն 16ընճը բազար երթէսի կիւնիւ գարարը գաթխի վերիրիպ 19ընճը բէնճէնպիհ կիւնիւ տէ 100ատ 5 թէնգիլթը գապուլ իսիլէճէյինտէն, գիքր օլընան մաղլին հաֆրըյա թիւրապրնը նագլ թալիպ օլանլարըն չերսիթի թաֆսիլաթը անլալով իճրան թէնգիլթի էյլեմէք իւզրէ Թօքսանէի Ամիրէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլեմէլերի իլան օլունը.

3—2

Տօլմապաղչէ Կազխանէի Ամիրէսինտէ եէվմի սարֆ օլընան քէսմիրիւն պիր սէնէ միւտտէթլէ Գապաթաստա քեսին անապարընան մէզքիր կազխանէյէ նագլի գրմիընտա միւնազասաս տերտեսթը իճրա իտիլիկինտէն, վէ չէհրը հալը բումինն 19ընճը բէնճէնպիհ կիւնիւ գարբրը վերիրիպ 23իւնճիւ բազար երթէսի կիւնիւ 100ատ 5 թէնգիլթը գապուլ իսիլճէկինտէն, մէզքիրը քէսմիրիւն օլկեճէյէ նագլինէ թալիպ օլանլարըն չերսիթի թաֆսիլաթը «Նլարգ իճրան թէնգիլաթ էյլեմէք իւզրէ Թօքսանէի Ամիրէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլեմէլերի իլան օլունը.

11 մարթ 308 — 3—2

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՒՄԱՑՈՒՆ

Թէքբար իլան իլէ Թաղերը մուամէլաթ օլընճայա գատար եանի նագտ իլէ ֆիրուխթ օլընմագ գախտէսի վագ գըլընընճայա տէկին եալընը մահլիլաթը վագֆիկյէտէն հիսէտտարանըն հասպ էլ նիզամ պլան միւզայէտէ թէֆվիզ խտէճքլէրի հիսէլի սէքնալէրին՝ նըսֆը մէճիսի 19 ղրուշ վէ նըսֆը տիկէրի Խագինէի Եվգաֆը Հիւմայունըն հէր նէվ սուրէթ վէ գուրբանյա սաթըլաճագ տրը. Թամմ հիսէլի օլուպ տա պիվիզայէտ սաթըլանլարը մուաճճէլէսինին նըսֆը լիրա 100 ղր. հիսապլյա լերա սուրագ վէտիկէր նըսֆը քէզալիք սուրէթի վէ սէրկի գասալիյէ իհա լէ գլընաճաղընտան, պու գասալիյէն տիրի իւգիքր մահլիլաթը մուայյէն օլան 4 հաֆթա միւտտէթը իլանը պիլմիրա, օլ վէճճէլէ զիրտ մուրագամ պէտէլաթ իլէ Թալիպլէրի էօհտէլէրինտէ Թէգարրուր իթմէկ իսէ տէ, պու պէտէլլէրին հատտը լայզգընա ատէմը քիֆայէթի հասէպիյէ Թէգբար պիր հաֆթատտա Թէմտիտը միւտտէթլերիյէ իլան ու իչէսինէ մէճպուրիյէթ հասը օլմագլա, մահլիլաթը մէգքիրէյէ Թալիպ օլանլարը իչլու 308 սէնէսի մարթընընն 9ընճը կիւնինտէն մահը մէգքիրը 16ընճը բազար երթէսի կիւնիւ հուգուրը. Նէզարէթտէ միւզայէտի ինթիհախյէսի սասթ 8տան 10ա գատար պիլմիրա երթէսի տալը կիւնիւ 100ատ 5 զամմ գապուլ օլընաճաղընտան, Թալիպ օլանլարը գըյմէթը մուխամմէնէլէրինին էօչրինէ միւսամի Թէէմին ագչէլէրի իլէ պէրապէր Մահլիլաթ իտարէսինէ միւրաճաաթ իթմէլերի ցինճի տէֆթ օլարագ իլան օլընը.

..27..16000..16000..16000 (1).—Պելոզընա Բանկալթիտ ճէտիտիյէ սօգաղընտա Սուլթան Պայազիտ վագֆրնտան Թախմինէն վէ Թերպիէն 53 մէթրօ արսատա մէպնի 3 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գուլու վէ 38 մէթրօ պաղչէյի միչթէմիյ ախշագ պիր պապ մէնզիլ. միւնատիսի հաճի Ահմէտ.

..Միւքէբբրէր 24..8000..6000..6000.—Խրսրէվ Բաշատա Գասսապ Օսման մահալլէսինտէ Տիպէք ճամիսի սօգաղընտա Սաիհէ խաթուն վագֆրնտան Թախմինէն վէ Թերպիէն 53 մէթրօ արսատա մէպնի 2 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գուլու վէ 1 մըգատար աչգեըրը միչթէմիյ ախշագ 1 պապ մէնզիլ. հաճի Մահմուտ.

..16..7500..9000..7500.—Խրխրսրտա Սօֆուլար մահալլէսինտէ Բէյթիմալը սօգաղընտա Սուլթան Ահմէտ խանը էվվէլ վագֆրնտան Թախմինէն վէ Թերպիէն 95 մէթրօ արսատա մէպնի 3 օտա վէ 1 սուֆա վէ 11 մէթրօ մահալտէ քեսին մահպախ մահալի վէ 1 գուլու վէ 304 մէթրօ պաղչէ վէ 1 պօտրումը միչթէմիյ ախշագ պէքեար օտաա բրընը նըսֆ հիսսէսի. հուանիս.

..100,102..7000..7000..6000 — Թօքմանէտ խավճէ Ալի մահալլէսինտէ Հէնտեգ. ճատտէսինտէ խավճէ Ալի վագֆրնտան Թախմինէն վէ Թերպիէն 88 մէթրօ արսատա մէպնի 3 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գուլու վէ 72 մէթրօ պաղչէ վէ Թահրընտա պիր պապ տիւքքեանը միչթէմիյ ախշագ պիր պապ մէնզիլին բուպ հիսսէսի. հաճի հասան.

..71..3750..3750..3750.—Սուլթան Պայազիտտէ Էվին պէյ մահալլէսինտէ Օղճրլար ճատտէսինտէ Այա-Սօֆիյա Թէպիր վագֆընտան միլքիւ վէ Սուլթան Ապտիլ Համիտ Խանը Էվվէլ վագֆընտան կէտիկի օլմագ իւզրէ Թախմինէն վէ Թերպիէն 45 մէթրօ արսատա մէպնի վէ ֆէվգինտէ պիր օտաը միչթէմիյ վէ չէհրի 200 ղր. քիրալը ախշագ պիր պապ տիւքքեանն միւլք մա կէտիկ 8 հիսսէտէն 1 հիսսէսի. հաճի Ահմէտ.

..33..3000..2500..3000.—Գօճա Մուսթաֆաբաշատա հաճի Խիսրէվ մահալլէսինտէ Պազիրկեան օտալարընտա էլհաճճ Խիսրէվ էֆ. վագֆընտան Թախմինէն վէ Թերպիէն 60 մէթրօ արսատա մէպնի 2 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գուլու վէ 60 մէթրօ պաղչէյի միչթէմիյ ախշագ պիր պապ մէնզիլ. էմին աղա.

..11..150..150..150.— Գասրմ Բաշատա Ճամիի Թէպիր մահալլէսինտէ Թէրսանէ Գաբուսը ճատտէսինտէ Գասրմ Բաշա վագֆընտան պիր պապ տուխանի տիւքքեանը արսասը մէլքինին նըսֆ հիսսէսի. հաճի Ահմէտ.

..17..1000..750..1000.—Էյուպտա Ուլուճապտա մահալլէսինտէ Ճամիի Նէբիի սօգաղընտա Ուլուճապտա վագֆընտան Թախմինէն վէ Թերպիէն 53 մէթրօ արսատա մէպնի 3 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գուլու վէ 185 մէթրօ պաղչէյի միչթէմիյ ախշագ պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի. հաճի Օսման.

..24..2000..4000..3000.—Էյրիգգաբուտա Ավերպէյ մահալլէսինտէ Էյրիգգաբու ճատտէսինտէ սալլ պիր պապ Թուրյանը տիւքքեանընն հարէմէյին կէտիքեանթրն տան Թախմինէն վէ Թերպիէն 27 մէթրօ մուայյէն մահալտէ միւսթեգարթ Թուրյանը կէտիկինին նըսֆ հիսսէսիյէ տիւքքեանը մէզքիրէ մերպուլ 38 նօմէրօ պիլա կէտիք մուայյէն մահալին տէ քէզալիք նըսֆ հիսսէսի. Նազիֆ.

..83, 85..1500..1187..1500. —Բիւյիւք Բաղտատա Խօճա Խալրէտտին մահալլէսինտէ հաճէ գատրն ճատտէսինտէ Խօճա Խալրէտտին ճամիի իմամարընա մէզրուլ վագֆատան Թախմինէն վէ Թերպիէն 59 մէթրօ արսատա մէպնի 3 օտա վէ պու ոուֆա վէ 1 գուլու վէ 27 մէթրօ պաղչէյի միչթէմիյ վէ չէհրի 100 ղր. քիրալը ախշագ 1 պապ մէնզիլ վէ Թահրընտա քեսին ախրրն 8 հիսսէտէն 1 հիսսէսի. հաճի Օսման.

(1) Ճիմլէյէրին պաչարընտա իւք հիզատա պուլունան բաղգամար՝ մահլիլաթրն նիւմէրօարընը, չնճի հիզատաքիչը՝ գըյմէթը մուխամմէնէլէրինի, Ճիւնճիւ հիզատաքիչը՝ գըյմէթը Թահրիրիկէլէրինի վէ Գիւնճիւ հիզատաքիչը՝ պէտտը միւզայէտէլէրինի պիլտիրմէքտէ տիրլեր.

ՆԻԳՐԻՍ, ԹԱՇ ՎԷ ԵԷԼ ԽԱՍԹԱԼԸԳԼԱՐԸ

ԼԻԹԻՆՍԻԶ ՇՐՖԱԲԷՋԻՕՐ ՕԼԱՄԱՋԱՐ

Շ. ԼԸ ԲԷՐՏԻԵԼԷՆ Հագ Հալինէ գօնմուշ Լիթին ԹՈՆՋԱԼԱՐԸ ազար ազար ա-ղնաղգտա, մէսանէտէի գուսմ վէ Թաղալարը իտրաբրա պէրատգը անրտէ սէֆրիսա մահվ խտէր. Պու Հալ մէգքիրը Թուղլարն պալտատ մուհէտրելը խուդիտղեղարա գարշը նէ տերեճէ մուսեսիր վէ եարար օլարդընը իսպիտ իտեր.

Բարիզտէ ԼԸ ԲԷՐՏԻԵԼ Վէ ԳՈՒՄ. վէ եէզախանէլէրատ.

Ալիթն միասյ, վ. ին. 1883 — Ալիթն միասյ, Բարիզ 1879 ԷԼ.

QUINA-LAROCHE

ՇԱՐԱՊԱԼԸ — ԻՐՔՈՒԹ

ՔԻՆԱ ԼԱՌՈՇ ատի պիր թէքբիպաթ օլմուրլ, թէտգիգաթ վէ մէսաբի ճիտաբիկ սէմէրէսի տիր, վէ պու սայէսէ ատհիպի միւքաֆաթը միւթեպէրէյէ նսիպ օլմուշ տրը.

Իւչ նէվի գընագընայը պիր արսյա ճէմ իլէ գայէթ նէֆիս պիր Իքսիր թէրթիպ իտիլմէսէ, եշլեթ ֆինա Լարօշը տերքեաբ օլան իւսթիւնլիկինին սրրը ու հիքմէթի պուռնատ տրը. միտեթասարլարընը, իշլեթասընզուրգ, գասզրընը, սրլիմա վէ եմմալի իրլեթլէր՝ մէգքիր էքսիր վասեթասը լա գալայնա թէտավի օլունը.

Բարիզտէ Տրուօ ազաղընտա 22 վէ 19 Նուամերօր մահալլէրատ դ. ատիր էճզաճըլարատա.

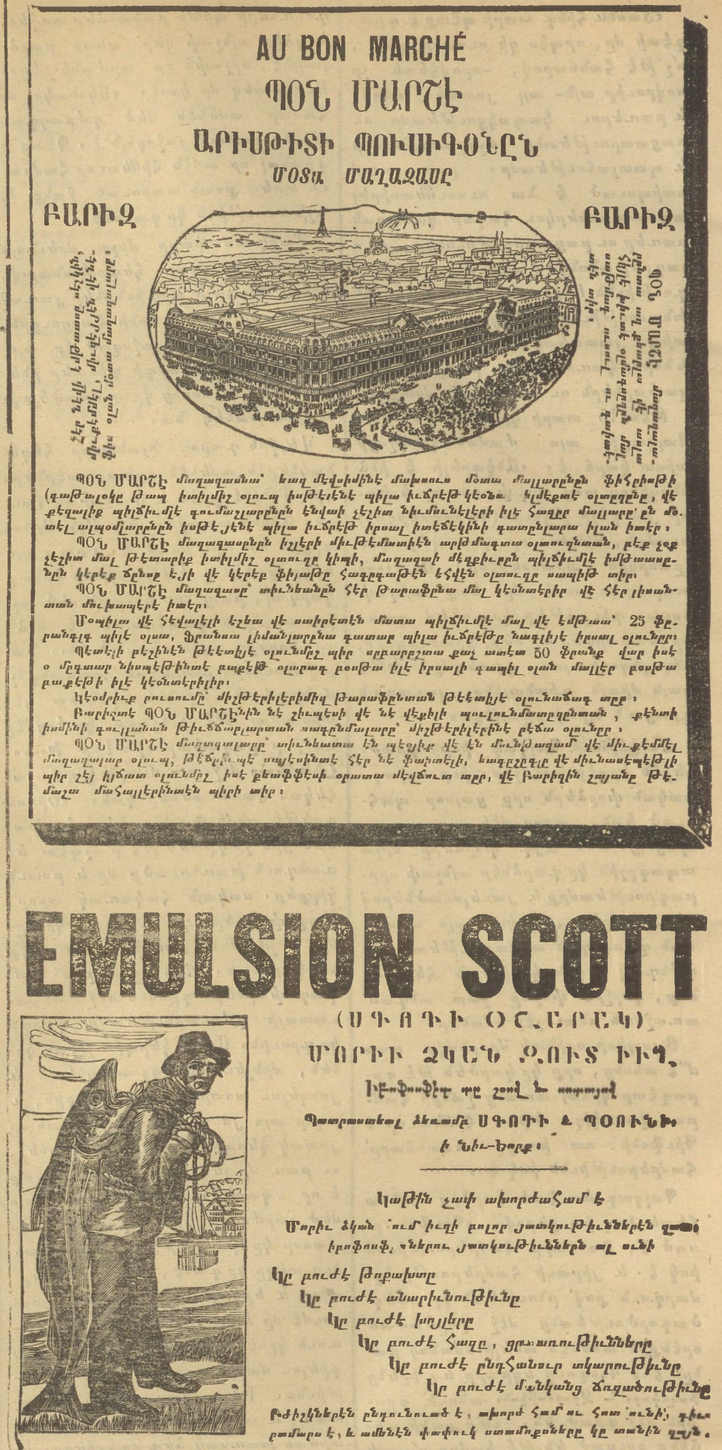

AU BON MARCHÉ

ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ

ԱՐԻՍԹԻՏԻ ՊՈՒՍԻԳՕՆԸՆ

ՄՕՏԱ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

ԲԱՐԻԶ — ԲԱՐԻԶ

ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ մաղազանա՝ եաղ մէվսիմնէ մախսուս մտտա մալլարընը ֆիէրիսթի (գաթալօկը թաղ իսիմլը օլուպ խթեեէնէ պիլա իւճրէթ կէտա. Իլէքգատ օլաբղընը, վէ քէզալիք պիճիմէ գուսմալարընն էնվան չէչիտ նիսմանէլերի իլէ Հաղը մալարը՝ ըն մոտել ալպգմարընն խթեէյնէ պիլա իւճրէթ իրսալ խտէճէկինն գատընլարա իլան իտեր.

ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ մաղազասընն եէրերի միւթեմտիտէն արթմագտա օլաուգտան, բէք լզգ չէչիտ մալ թէտարիք խիմլը օլատուղ կիպի, մաղազասի մէգքիրը պիճիմէ խմճասընընն կէրեք ճընաք էյի վէ կէրեք ֆիյաթը հագգգաթեն էհվէն օլատուղը սապիթ տիր.

ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ մաղազասը տիւհեանընը հէր թարաֆընա մալ կէսնտերիր վէ հէր լեսանատան մուխապէրէ իտեր.

Մօպիլա մէ հէվպէյի եէշա վէ սարքէտէն մտտա պիճիմէ մալ վէ էմթաա՝ 25 ֆրանգգ պիլէ օլաա, ֆրանսա լիմանլարընա գատաբ պիլա իւճրէթը նագլէյէ իրսալ օլունը.

Պէտէլի բէշինն թէէտպէյէ օլունմշ պիր սրբարշտա քաչ սատա 50 ֆրանք վար իսէ օ մրգտար նիսպէթինտէ բաքէթ օլարագ բասթա իլէ իրսալի գապել օլան մալլէր բասթա բաքէթի իլէ կէսնտերիլիր.

Կէսմրիւք բուսուսմը միւթեբիլէրիմիզ թարաֆընտան թէէտպէյէ օլունմագ տրը.

Բարիզտէ ՊՕՆ ՄԱՐՇԷՆԻՆ նէ շուպսի վէ նէ վէքիլի պուլունմատրընտան, քէնտի իսմինի գուլլանան թիւճճարատան տագրնմալարը՝ միշթեբիլերինէ բէճա օլունը.

ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ մաղազասընը՝ տիւհեատա էն պէպիլ վէ էն մունճազատ վէ միւքէմմել մաղազասար օլաաղ, թէնբիպ սապկինտ հէր նէ ֆատեէլի, նագբշգգը վէ միւնասէպէթլի պիր շէյ իչմա օլունմիշ իսէ քեսֆիֆէսի օրատա մէվճուտ տրը, վէ Բարիզին շրայնը թէմաշա մահալլէրինատն պիրի տիր.

EMULSION SCOTT

(ՍԿՕԹԻ ՕՀԼԵՐԵԿ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԵՆ ՅՈՒՏ ԻՒՂ

ԻՒՓՈՓԻԼ ՊԷ ՀՈՎ Ի ՍՈՊՅՈՎ

Պատրաստեալ Ճեամբ ՍԿՕԹԻ և ՊՕՆԻՆԻ

ի Նիւ-Եորք.

Կաթին չարի անորժահամ է

Մորիւ ձկան ՝ուտ իւղի բոլոր յատկութիւններն ունի, իրոնոպ, ունեու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հաղը, ցրտաուութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճոզաճուութիւնը

Թժիշկներէն ընդունուած է, սիրտ համ ու հոտ ունի, դիւրամարսելի, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի դիւաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով.

ՍԹամոլ ամէնէթէսի Համմէր վէ Հիրցել

ՊԼՕՑԻՒՐ ԷՃԶԱ ՏԷՐՕԶԻԹՕՍԸ

Ժ. ԱԼԷՔԻԱՆ

ՊԱՀԱՐԻՑԻ ՆԷԶԱՐԻԹ ՃԷԼԻԼԷՍԻ ՄԻՒԹԱՀԱՀԻՒՏԻ

Լեճզախանէմի իքի սէնէտան պէրու Եէնի Ճամիէն Պազչէ Գաբուսընատա ճեկալ պէյ խանընդն ալթընատա 2 նուամերօրը մազազայա նագլ իթմիշիմ տիր. Միւտտէթը մէգքիրէ զարֆընատա մուազամիր քէնտի սրբրքը տասիլինատ զայէթ մուճեթամամ պիր ժ.զազայա իթիրատ ու թասվիլ իթմէկը իչիւն էլտէն կէլէճի տիրկի իթմէմիշիմ տիր. Օրայա միւքամամի իտեսլեր՝ էմիտասան նէֆտատիթինտէն վէ ֆիյմթլարը էհվէնէյէթինտն բէք զիյատ խոշնուա օլամագլար տրը. Լեճզախանէի մէգքիրատ Գիտանա, Ինկիլթերա վէ Ալէմանիանէ մէշհուր թիճմարէթ եէվլերի էեգալարը, քիւլիֆէթի Լօնդրատա վէ Բէլճիտէ «սիւլթան տը քինինիկ», Նորվէկիա խալիս պալդգ եաղը, Ֆրանսադգ վէ Ինկիլիզ Հաղը իլամմարը (ոգէսոմիլիթ), Տէրսաատէթատ պուլունանարը են չոզը օլմագ իւզրէ մէգքիրէ թէնենը քիմեա ալեամի ու եատվանը, գուրյամճըլըղա վէ գավլանոբրամիթիչ մախսուս ալեամ վէ եէ զաղար, մէշհուր գանեագ ֆաղրիգալարը գանեագարը, Ֆրոռոս վէ Մալակա շարապարը, Իվերբրա մատեն սուլարը, Տրուֆամի տէբամէնիլերի իչիւն ունիսէլ» վէ «սանիմոն», Ֆէրրանկրզա միւթեպալիգ հէր նէվի լոսթիգ եուէթամ, ոբէշար տիւքքեանլարընատ գուլանարլամագ լեվսվամամի, թոքտան սամբրմագ իւզրէ պոշ չիշէլէր, տամիրի թէսաֆիֆեն (անթիսուեբիմիթ) ուսուալի իւզրէ թէրթիպ օլունմագ Լիմիթը բասպուգլարը վէ զարբինեա վէ զարբինեա պուլունը.

Հէր թարաֆտան որբարրշ գապուլ օլունբպ տողրուճա իրսալ օլունը, վէ միւշթերիլերին պիթթեեմրիւպէ միւշահեատ իթտիքլերի իւզրե, ուզագ մահալլերե կիտեճեք օլան մալլար քեմալը ալդգաթ վէ իթթնա իլէ եերլեշթիրիլիր.

Մաղազամատ կվրօբատան խասսեթէն կէթիրթամիրիմիշ վէ ազամ ազը իչիւն եաբբլմշ մանուան սախի պուլընընդ, պու մանուն պազչէպանլարընն վէ պազչէ մերգեալարընն իչիւն եէրբ զիյատ եաբար.

L'UNION — L'UNION

Լ'ԻԻՆԻՕՆ

ՀԱՐԻԳ ՎԷ ԷՕՄԻԻՐ ԱՆՕՆԻՄ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

ՄԷՐՔԷԶԸ ԻՏԱՐԷՍԻ՝ ԲԱՐԻԶՏԷ ՊԱՆԳԱ ՍՕԳԱՂԸՆՏԱ Ն՝ 15, ՏԱՒՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷՍԻՆՏԷ

ՄԷՃԼԻՍԸ ԻՏԱՐԷ ՎԷ ՄԻՒՏԻՐԻՃԷԹ

ՀԱՐԻԳ ԳԸՍՄԸ

1828տէ Թէէսիս օլունմրշ տրբ.

Սէրմայէ	Ֆրգ.	10,000,000
Իհթիյաթ ագչէսի	»	6,700,000
Թահսիլ օլունմագ իւմ.		
ուրթ (Բրիմ)	»	63,770,000
1890 սէնէսի հասըլաթը	»	15,000,000
Լօտէնէն Թազմինաթը		
եէքիւնի	»	160,870,000

Մ. Մ. Ա. Տ'ԱՅՇԹԱԼ, Մէպուսը գատիմ, Ֆրանսա պանգասընն ասպրգ վէքիլի, Միտի շրմէնաքներ գուսմանեասը բէիսի. «Լ'Ինիոն գուսմանեասընն բէիսի».
Շ. ՄԱԼԷ Պանքէր Մալէ պիրատերլէր էվինտէն, Բարի-Լիոն-Մէսիթերանէ շրմէնաքների բէիսի, Պանգը Օսմանի բէիսի, Լ'Ինիոն գուսմանեասընն բէիսը ատնիսի.
Թ. ՕՏՈՒ Պանքէրը գատիմ, Վ.Էյլ Մօնթաներ վէ Էբինաք մատէնլը շրբէթի բէիսի.
Գ. ՀԻՒՐԻՍԷԼ Մէլիւզին տէնիզ սիկուրթա գուսմանեասընն բէիսի.

Մ. Մ. Գ. ՃԷՑՄՍԸՆ Պանքէր Հօթինկեր վէ շիւրէքեասը էվինտէն.
Մ. ՄԻՇՈ Սէն Էյլէթի Թիճարէթ մահքէմէսի բէիսը գատիմի. Ֆրանսա Պանգասը վէքիլի վէ Նօր շրմէնաքների հէյէթը իտարէ բէիսի.
Յ. ՄԻՐԱՊՕ Պանքէր, Միրապօ-Բագար, Բիւէրարի շիւրէքեասը էվինտէն.
Ա. ԹԻՒՐԿԻՅՍԸՆ Լանա շրմէնաքներ գուսմանեասը հէյէթը իտարէ բէիսի.
Ա. ՎԷՐՆ Պանքէր, Վէրն վէ շիւրէքեասը էվինտէն Ֆրանսա Պանգասը վէքիլի, Նօր շրմէնաքների վէ Պանգը Օսմանի հէյէթը իտարէ բէիսի.

ԷՕՄԻԻՐ ԳԸՍՄԸ

1829տա Թէէսիս օլունմրշ տրբ.

Սէրմայէ	Ֆրգ.	10,000,000
Իհթիյաթ ագչէսի	»	93,800,000
Լօտէնէն Թազմինաթը		
եէքիւնի	»	59,000,000
Սիկուրթա օլունմրշ		
մէպլաղ	»	243,380,000

Հէրէք եբսմը մէսուլէրէրէ Մ. Մ. Շարլը Բօպէր, սապրգ միւշավիրը խաս, մէսուլէր
Պարոն Ժ. Մբրիզ, սապրգ մալիյէ միւֆէթթիշի, դէսուլէր սանի.

Էօմէր եբսմը մէսուլէրէրէ Մ. Մ. Ալպէր Ֆոր, դէսուլէր
Էօժէն Լբսէն, դէսուլէր սանի.

Գուսմանեանը Տէրսաատէթ պանքէրի ՊԱՆԳԻ ՕՍՄԱՆԻ

Սիկուրթա ագտ իթմէք վէ Թաֆսիլի մալիւմաթ ալմագ իսթէյէն զէվաթ, Գալաթատա Մահմուտիյէ ճատտէսինտէ Ն՝ 2, Դամանսո Պանգասը գարրբրնտա գուսմանեանը Տէրսաատէթ իտարէխանէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլի տիրլեր.

Գուսմանեանը Պրուսա ազէնթէսի
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ե. ՊՕՏՈՒՐԵԱՆ

Գուսմանեանը Տէրսաատէթ միւարը մախսուսը վէ վէքիլը մութլագը
ՍԻՄՕՆ ԳԱՅՍԷՐԼԵԱՆ